LENİN

(Resimli kısa biyografi)

KONUK YAYINLARI

Vladimir İlyiç

LENİN

(Resimli Kısa Biyografi)

Çeviren :
Fehmi TUNÇALP

konuk yayınları

VLADİMİR İLYİÇ LENİN

İnsanlık Lenin'i, dünya emekçilerinin önderi ve öğretmeni, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin kurucusu, büyük bir düşünür ve proletarya devrimcisi, gösterişsiz ve sıcak kalpli bir insan olarak tanır.

Çocukluğu ve Gençliği Devrimci Faaliyetlerinin Başlangıcı

VLADİMİR İLYİÇ ULYANOV (Lenin), 10 Nisan (şimdiki takvime göre 22 Nisan) 1870'de, büyük Rus nehri Volga kıyısında bir kasaba olan Simbirsk'te (şimdi Ulyanovsk) ilerici Rus aydınlarından oluşan bir aile içinde dünyaya geldi.

Ulyanov ailesinin altı çocuğu vardı: Anna, Aleksandr, Vladimir, Olga, Dimitri, Marla. Ana ve babaları çocuklarına çok yönlü bir eğitim vermişler ve onları çalışkan, namuslu, alçak gönüllü ve halkın çıkarlarına duyarlı kişiler olarak yetiştirmişlerdi. Allenin büyük oğlu Aleksandr, Çar III. Aleksandr'a karşı tertiplenen bir suikasta katılmak suçundan Mayıs 1887'de idam edildi.

Genç Lenin'in kişiliği ve görüşleri aile eğitiminin, ileri Rus edebiyatının ve çevresindeki yaşamı gözlemlemesinin etkisi altında biçimlendi. Çar hükümetinin keyfî yönetimi, halkın toprak ağaları ve kapitalistler tarafından ezilmesi, işçilerin ve köylülerin yoksulluğu ve temel haklardan yoksun olması, Lenin'de ezenlere karşı bir nefret, ezilenlere karşı da bir yakınlık uyandırdı.

Lenin daha çok genç yaşdayken, yaratıcısı Karl Marks'ın adını alan devrimci öğretiyi, Marksçılığı in-

celemeye başladı. Lenin 17 yaşında Çarlık despotizmine karşı devrimci savaşıma katıldı ve bu yüzden işkence gördü. 1887 yılı Aralık ayının başlarında devrimci bir öğrenci toplantısına etkin bir biçimde katılması yüzünden Kazan Üniversitesinden atıldı, tutuklandı ve Kazan İli'nin bir köyü olan Kokuşkino'ya (şimdi Lenino köyü) sürgün edildi. Ondan sonra hep polis gözetimi altında yaşadı. Kokuşkino'da çok okudu ve kendi kendini yetiştirdi. Lenin 1888 sonbaharını ve 1888-1889 kışını Kazan'da geçirdi ve orada yeniden Üniversiteye girmeye çalıştı, ancak müracaatı kabul edilmedi.

Lenin'in 1889-1893 arasında Samara'da (şimdi Kuybişev) geçirdiği yıllar yaşamının önemli bir dönemini oluşturur. Bu dönemden sonra, devrimci savaşıma yakınlaşmak için bilgisini artırdı, onun Marksçı ve Komünist görüşleri son biçimini aldı. Böylece Lenin, Marks ve Engels'in güttükleri büyük davanın ve onların öğretisinin, kendini adamış bir devamcısı oldu.

Ancak Samara, Lenin'in devrimci faaliyetleri için çok sınırlı kalıyordu. Ağustos 1893'te, o zamanlar Rusya'nın başkenti olan St. Petersburg'a gitmek için yola çıktı. Burada Sosyal Demokrat bir öğrenci çevresiyle (G. Krasin, G. M. Krijihanovski, S. Radçenko v.b.) ve I. V. Babuşkin gibi önde gelen işçilerle ilişki kurdu. İşçilere Marksçılığın temel sorunları üzerine dersler vermek için gruplar örgütledi ve onlara nasıl tutarlı devrimciler olabileceklerini öğretti.

1894'te Lenin'in önemli bir çalışması olan **«Halkın Dostları» Kimlerdir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Savaşıyorlar** adlı kitabı yayınlandı. Bu çalışma, Rusya'da kapitalizmin gelişmeyeceğine, Rusya'nın öbür ülkelerden farklı, özel bir yol izleyeceğine

inanan ve Narodnikler adıyla anılan devrimci aydınlar grubunu hedef almıştı. Narodnikler işçi sınıfının tarihsel rolünü inkâr ediyor, köylüleri temel devrimci güç sayıyor ve onları Çarlık despotizmine karşı ayaklandırmaya çabalıyorlardı. Devrimci aydınlar bu amaçla «halkın içine», köylere gittiler. Bu yüzden onlara «Narodnikler» denir («narod» Rusça'da halk demektir). Ancak köylüler onlara güven duymadılar.

Bu kitabıyla Lenin, yalnızca Narodniklerin görüşlerini yıkmakla kalmadı, aynı zamanda toplumun öncü, ileri devrimci gücü olan Rus işçi sınıfının tarihsel rolünü gösteren temel savları ortaya koyan ilk Rus Marksçısı oldu. İlk kez Lenin işçi sınıfı ile köylülüğün bağlaşıklığı (ittifakı) fikrini öne sürdü; çarlığın, toprak ağalığının ve burjuvazinin alaşağı edilmesi, işçi sınıfı iktidarının kurulması ve yeni toplumun inşası ancak bu büyük fikirle mümkün olabilirdi.

Aynı yıl Lenin, yalnızca Narodnikleri değil, «yasalara uygun Marksçılar» diye bir ad taşıyan ve sansürlenmiş piyasa dergilerinde Marksçılık hakkında yazılar yazan burjuva aydınlarını da hedef alan **Narodnikliğin Ekonomik İçeriği ve Bay Struve'nin Kitabının Eleştirisi** adlı bir başka kitap yazdı. Bu aydınlar Marksçılığı burjuvazinin çıkarlarına uygunlaştırmaya çabalıyorlar ve onun devrimci karakterini inkâr ediyorlardı.

Lenin büyük bir enerji ve tutkuyla devrimci çalışmaya girişti. İşçiler arasında Marksçılığın propagandasını yürüttü ve onlar için bildiriler, makaleler ve broşürler yazdı. Açık ve kolay anlaşılır bir dille yazılmış olan bu bildiri, makale ve broşürler az eğitimli ya da hiç eğitim görmemiş kişiler tarafından bile anlaşılabiliyordu. Bu yazılarda Lenin, işçilerin

kötü durumlarını, kapitalistler tarafından acımasızca sömürülmelerini açıkladı ve işçi sınıfının kurtuluş mücadelesinde ileriye açılan yolları gösterdi.

Marksçılık hakkındaki derin bilgisi ve bunu Rusya'nın yaşamına uygulama yeteneği, işçilerin davasının yenilmezliğine olan sağlam inancı ve olağanüstü örgütçü yetenekleri Lenin'i, St. Petersburg Marksistlerinin tanınmış önderi yaptı.

1895 sonbaharında St. Petersburg'un Marksist çevrelerini tek bir politik örgüt, **İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği**, içinde birleştirdi. Bu birlik, Rusya'daki devrimci Marksçı partinin çekirdeği oldu ve işçi sınıfının yığınsal hareketi üzerine temellendi. Birlik üyeleri küçük çevrelerde Marksçılık propagandasından, işçi yığınları arasında politik ajitasyona geçtiler. Fakat Birlik'in ömrü kısa sürdü: Aynı yılın Aralık ayında Lenin de dahil olmak üzere üyelerinin bir çoğu tutuklandı.

Vladimir İlyiç Lenin St. Petersburg'un bir hapishanesine kapatıldı ve 14 aydan fazla tek başına bir hücrede kaldı. Parmaklıkların ardında bile devrim için çalışmasını durdurmadı. Hücresinde, hapishane dışına çıkarılan ve gizlice basılan broşürler ve bildiriler yazdı.

Şubat 1897'de Lenin Çar hükümeti tarafından Minusinsk Eyaleti, Yenisey İli'nin (şimdi Sibirya'daki Krasnoyarsk Bölgesi) Şuşenskoye köyüne üç yıllığına sürgüne gönderildi. Bir yıl sonra kendisine, -1894'te St. Petersburg'tayken tanıştığı- devrimci arkadaşı Nadejda Krupskaya katıldı. Krupskaya da, İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği'nin St. Petersburg üyesi olarak tutuklanmış, ancak cezasını Lenin'in nişanlısı olarak Şuşenskoye'de çekmesine izin verilmişti. Lenin ve Krupskaya burada evlen-

diler. Krupskaya, Lenin'in yaşamının sonuna kadar onun gerçek arkadaşı, omuz omuza dövüştüğü yoldaşı ve yardımcısı olarak kaldı.

Lenin sürgündeyken parti program taslağını hazırladı: 30'dan fazla eser yazdı ve önemli bir araştırma çalışması olan **Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi** için hazırlıklarını tamamladı. Bu eserlerin Rusya'daki Sosyal-Demokrat harekette çok büyük bir etkisi olmuştur.

Lenin Sibirya'nın uzak köşelerinden St. Petersburg'daki, Moskova'daki ve yurt dışındaki Sosyal Demokratlarla ilişki kurmayı başardı.

O zamanlar, başarılı birkaç grevden sonra Rus Sosyal Demokratlarının bir kesimi, işçilerin, daha yüksek ücretler, daha kısa çalışma saatleri ve daha iyi yaşam koşulları sağlamayı hedef tutan ekonomik savaşımla şimdilik yetinmeleri için çağrıda bulundular. Bunların görüşüne göre politik savaşım burjuvaziye bırakılmalıydı. Bu türlü Sosyal Demokratlara «ekonomistler» denmiştir. Lenin, işçi sınıfının devrimci rolünü küçümsediği ve onu burjuvaziyle uzlaşmaya doğru ittiği için bunların faaliyetlerini çok tehlikeli saydı. «Ekonomistler» proletaryanın çıkarlarını, burjuvazinin çıkarlarının dümen suyunda tutmaya çalışan, Rus işçi sınıfı hareketi içindeki ilk oportünistlerdi.

1899 yazında St. Petersburg'tan, «ekonomistler»in görüşlerini açıklayan bir belge alınca Lenin, sürgündeki 17 Marksçı tarafından oybirliğiyle onaylanan ve imzalanan **Rus Sosyal Demokratlarının Protestosu**'nu yazdı. «Ekonomistler»in yanlış ve işçilerin davasına zararlı görüşlerini gözler önüne serdi ve Rus Sosyal Demokratlarının temel ödevlerini ortaya koydu. Lenin sürgündeyken Rusya'da Marksçı

bir parti kurulması için bir plan hazırladı. Çarlığın azgın gericiliğinin kaçınılmaz olduğu göz önüne alınınca, böyle bir partinin illegal (yasa dışı) çalışması zorunlu oluyordu. Lenin'in karısına göre ilk adım, Rusya'daki Sosyal Demokrat komiteleri ve grupları Marksçılığın devrimci ilkeleri etrafında toplayacak, bir Parti kongresi için çok yönlü hazırlıkları başlatacak ve Parti için bir ortak program ve tüzük hazırlayacak bir politik gazete çıkarmaktı.

29 Ocak 1900 tarihinde sürgün cezaları sona erince Lenin ve Krupskaya Şuşenskoye'den ayrıldılar. Çarlık hükümeti onun başkent ya da ülkenin herhangi bir sanayi merkezinde yerleşmesini yasakladı. O zaman Rusya'nın başkenti olan St. Petersburg'a mümkün olduğu kadar yakın olabilmek için Lenin, Psikov'da yerleşmeye karar verdi.

Parti'nin Kurucusu ve Önderi

Lenin sürgünden döner dönmez geniş kapsamlı ve ayrıntılı hazırlıklar yaparak, büyük bir güçle gazete çıkarma planını uygulamaya koyuldu. Ancak Rusya'da kalması onun için gittikçe tehlikeli bir durum alıyordu ve polis baskısı o sırada Rusya'da devrimci bir işçi sınıfı gazetesini çıkarmayı pratik olarak imkânsız kıldığından Lenin, gazeteyi yurt dışında yayınlamaya karar verdi.

İskra (Kıvılcım) gazetesinin yayınlanmaya başladığı Almanya'ya gitmek üzere 16 Temmuz 1900 günü yola çıktı. Gazetenin alt başlığı «kıvılcım bir ateş **tutuşturacaktır.**» cümlesiydi. **İskra,** aralarında I. V. Babuşkin, N. E. Bauman, S. I. Gusev, T. S. Zelikson-Bobrovskaya, R. S. Zemliyaçka, M. I. Kalinin, V. Z. Ketshoveli, M. M. Litvinov ve Y. D. Stasova gibi seç-

kin kimselerin de bulunduğu Lenin'in izleyicileri tarafından Rusya'ya gizlice sokuluyordu.

Lenin gazetenin öncü zihniyetiydi ve çıkarılmasına etkin olarak katılıyordu. 1902 ilkbaharında Lenin ve yazı kurulunun diğer üyeleri Londra'ya sonra da Cenevre'ye taşındılar.

Iskra, Parti'nin kurulmasında gerçekten belirleyici bir rol oynadı. Lenin **Iskra**'ya ve Sosyal Demokratların teorik organı **Zarya**'ya (Şafak) birçok makale yazdı ve aynı zamanda İkinci Parti Kongresi için tarım programı taslağını hazırladı. Lenin'in **Kır Yoksullarına** adlı broşürü Parti programının açıklanmasında büyük ölçüde yardımcı oldu. Bu broşür işçi sınıfı partisinin amaçlarını, köy yoksullarının işçilerle bağlaşıklığının önemini ve sosyalizmin anlamını açık ve basit deyimlerle açıklıyordu. Lenin şöyle yazmıştı: «Yeni ve daha iyi bir toplumsal düzene ulaşmak istiyoruz. Bu yeni ve daha iyi toplumda ne zengin, ne de yoksul olacaktır; herkesin bir işi olacaktır. Ortak çalışmalarının meyvalarından bir avuç zengin değil, emekçi halkın tümü yararlanmalıdır. Makineler ve öteki yenilikler herkesin çalışmasını kolaylaştırmalı, milyonlarca ve onmilyonlarca insanın zararına birkaç kişinin zenginliğinin artmasına yol açmamalıdır. Bu yeni ve daha iyi toplum **sosyalist toplum** adını taşır. Bu toplum hakkındaki öğretiye **sosyalizm** denir.»

1902'de yazılan **Ne Yapmalı?** adlı önemli kitabında Lenin, Marksçı bir proletarya partisi kurmak için ayrıntılı planını açıkladı ve bu partinin işçi sınıfının öncü gücü olarak oynayacağı rolü ortaya koymak için bilimsel kanıtlar gösterdi.

Lenin'in zihninde İkinci Enternasyonal partilerinden farklı, işçi sınıfına çarlık despotizmine ve kapi-

talizme karşı savaşında öncülük edebilecek, gerçekten devrimci bir proletarya partisi vardı. Bu Parti işçi sınıfı hareketine öncülük edebilmek için, ileri bir devrim teorisiyle, Marksçılıkla silâhlanmalı ve işçi sınıfı hareketine bu teoriyi taşımalı, böylece bu hareketi sosyalist bilinçle donatabilmeliydi. Lenin, **«devrimci bir teori olmadan devrimci hareket olamaz»** diyordu.

Lenin İkinci Parti Kongresinin hazırlıklarına çok zaman harcadı, Parti Tüzüğünün taslağını hazırladı, Kongre çalışmalarının örgütlendirilmesini düzenledi, karar taslaklarını yazdı ve Kongre 1903'te toplandığında çalışmaların yönetiminde etkin bir rol aldı.

Kongreye yalnızca Lenin'in destekçileri değil, aynı zamanda oportünistler, partinin kuruluşu için Lenin'in hazırladığı planın tümünü kabul etmeyen tutarsız devrimciler de katıldı. Martov ve diğer oportünistlerle birlikte Trocki, Lenin'in koyduğu, Partinin kuruluşundaki örgütlenme ilkesi aleyhinde konuştu.

Program tartışıldığında da şiddetli bir mücadele oldu. Gerçekte Trocki'nin desteğiyle Bundcular (*), «ekonomistler» ve öteki anti-Leninciler Marksçı programın temel ilkelerine saldırmak için birleştiler ve bunların tümü proletarya diktatorası tezinin programda yeralmasına karşı çıktılar. Bununla birlikte çoğunluk **Iskra** yazı kurulu tarafından hazırlanan programı kabul etti ve Kongre devrimci programı onayladı. Bir sosyalist partinin programında, ilk kez,

(*) *Bund* ya da Litvanya, Polonya ve Rusya'daki Yahudi İşçileri Genel Birliği. Bu birliğin üyeleri çoğunlukla Rusya'nın batı bölgelerindeki Yahudi zanaatkârlardan oluşmuştu. Parti içinde Bundçular oportünistleri desteklemişlerdir.

proletarya diktaturası için savaşım, proletarya partisinin başlıca görevi olarak öne sürülüyordu. Bu programı kılavuz edinen Parti, Rusya'da sosyalist devrimin zaferi için başarılı bir biçimde savaştı.

Merkez Komitesi ve **Iskra** yazı kurulu için yapılan seçimlerde Lenin'in destekçileri çoğunluğu sağladılar. Bundan sonra onlara -Rusça'da «çoğunluk» anlamına gelen «bolşinstvo» sözcüğünden türeyen- Bolşevikler, oportünistlere de -«azınlık» anlamına gelen «menşinstvo» sözcüğünden türeyen- Menşevikler dendi. Böylece 1903'de İkinci Kongre'de yeni tip bir parti, Leninci Bolşevik Parti ortaya çıktı. Daha sonra Lenin, **«Bolşevizm, bir politik düşünce eğilimi ve politik bir parti olarak 1903'ten beri vardır»** diye yazıyordu. Kongre'den sonra Lenin, İkinci Kongrenin çalışmalarını ve Menşeviklerin bölücü faaliyetlerini **Bir Adım İleri, İki Adım Geri** adlı kitabında açıkladı.

Menşevikler Partiyi oportünizm yoluna çevirmeye çabaladıklarından, Bolşeviklerle aralarında savaşım İkinci Kongre'den sonra da yıllarca sürdü. Ancak bu yolda bir başarı sağlayamadılar. Lenin kurulan devrimci partiyi ve işçi sınıfının hayatî çıkarlarını, hasımlarına karşı tam bir uyanıklık içinde korudu. Parti komitelerini doğrudan doğruya yönetti, onlara mektuplar yazdı, devrimci yükseliş ve düşüş dönemlerinde, her koşulda nasıl çalışılacağı üzerine ayrıntılı yönergeler gönderdi. Parti Kongrelerinin hazırlanmasında ve yürütülmesinde çok etkin bir rol oynadı, Parti'nin Üçüncü Kongresinde (1905), Dördüncü Kongresinde (1906) ve Beşinci Kongresinde (1907) ana raporları sundu. Broşür ve makalelerinde, Kongrelerde Bolşevikler ile Menşevikler arasındaki savaşım hakkında işçi yığınlarına bilgi verdi.

Lenin 1905'de **Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği** adlı kitabını yazdı. 1905-1907 devrimi sırasında yazılan öteki çalışmalarında olduğu gibi, bu kitabında da Lenin, Parti'nin taktikleriyle ilgili tamamen yeni birçok sorunu ele aldı. Bu sorunların başlıcaları: Geçici devrim hükümeti ve devrimci Sosyal Demokratların bu hükümete karşı tavrı; proletaryanın ve köylülerin devrimci demokratik diktatutarı ve devrimdeki ödevleri; silâhlı bir ayaklanmanın hazırlanması, toprağın ulusallaştırılmasıyla birlikte büyük toprak sahiplerinin mülklerine el-konulması konuları idi.

Lenin ve Bolşevikler Ocak 1905'de Rusya'da patlayan devrimi, demokratik bir burjuva devrimi olarak görüyorlardı. Bu devrimin görevi, toprak-köleliğinin birkaç kalıntısına son vermek, çarlığı alaşağı etmek ve demokratik özgürlükleri ele geçirmekti. Lenin emperyalizm çağındaki demokratik burjuva-devriminin özgül özelliklerini, itici güçlerini ve perspektiflerini analiz eden ilk Marksçı olmuştur. Lenin burjuva devriminin tam zafere ulaşmasının proletaryanın yararına olacağına inanıyordu, böylece sosyalizm için savaşım kolaylaşacaktı. Hatta, bu devrimin başlıca itici-gücü ve önderi proletarya olmalıydı. Mülk sahibi soylulardan toprakların alınmasında ve çarlığın devrilmesinde, proletaryanın bağlaşığı (müttefiki) olan köylülerin de çıkarı vardı.

Sonuç olarak, devrimin çapı, onun itici güçleri olan proletarya ve köylülerin davranışına bağlıydı. Rus burjuvazisi çarlığın kalmasını istiyordu ve sınıf tabiatından dolayı devrimci olamazdı. Bu yüzden Bolşevikler burjuvazinin yığınlardan tecrit edilmesi gerektiğine inanıyorlardı.

Lenin'in fikirleri devrim olaylarının akışı içinde

biçimlendi. İtici güçleri bakımından birinci Rus devrimi bir halk devrimiydi ve bu devrimde işçi sınıfı ve bağlaşığı köylüler öncüydüler. Lenin bunu savaşım biçimleri (silahlı ayaklanma, grevler, v.b.) bakımından bir proletarya devrimi olarak tanımladı. Moskova ve öteki büyük kentlerde silâhlanmış olan işçi sınıfının kahramanca savaşmasına ve köylülerin toprak sahiplerine karşı giriştikleri yığınsal eyleme karşın, devrim, çarlık tarafından bastırıldı.

1907'nin sonunda devrimin yenilgisinden sonra Lenin yeniden Rusya'yı terkederek önce Cenevre'ye ve sonra Paris'e gitmek zorunda kaldı. 1905 - 1907 devriminin yenilgisi ondaki savaşım kararlılığını kıramadı. Yenilenmiş gücü ve enerjisiyle Parti çalışmalarına ve bir başka devrimin hazırlıklarına başladı. Lenin, proletaryanın ve köylülerin yenilgisinin geçici, onların despotizme karşı zaferlerinin ise kaçınılmaz olduğuna kesinlikle inanıyordu.

1907-1910 arasında, hiç bir umut kalmadığının sanıldığı koyu gericilik yıllarında, Lenin devrimin gelecekteki zaferini düşündü. Bu zaferi önceden gördü ve onun tutkulu inandırıcılığı diğer insanlarda güven duygusunu sağlamlaştırdı.

Lenin, Sosyal Demokratlar için Marksçı felsefeyi incelemenin ne kadar hayatî öneme sahip olduğunu, devrimci faaliyetlerinin henüz ilk döneminde anlamıştı; ancak felsefe üzerinde özel bir çalışma yapabilmek için ne zamanı, ne de girişimi olmuştu. Bununla birlikte gericilik yıllarında, kararsız bazı Marksçılar arasında bile, Marksçı teoriye düşman felsefî eğilimlerin yayılması, Lenin'i felsefî sorunları ele almaya zorladı. Bunun sonucunda, Lenin'in ana felsefî çalışması olan **Materyalizm ve Ampirio-Kritisizm** meydana çıktı. Bu kitabında Lenin, Marksçı fel-

sefenin düşmanlarını teşhir etti, idealist burjuva felsefesinin gerici mahiyetini gösterdi; felsefe ile politika arasında yakın bir bağ olduğunu, Marksçılığın, bilimsel teori ile devrimci pratiğin yıkılmaz birliği olduğunu kanıtladı.

Politik alanda Lenin'in o zamanki başlıca çabaları, gizli devrimci Parti örgütünü korumaya ve ayakta tutmaya yönelmişti. Çünkü Menşevikler bu partiyi tasfiye etmek ve onun yerine, Çarlık rejimi koşullarına uygun hale gelmiş, tamamen legal, reformcu bir örgüt kurmak niyetindeydiler. Tarafsız görünmeye çalışan Troçki Menşeviklere her türlü yardımı yaptı. Lenin işte o yıllarda Troçki'yi tam bir hizipçi ve bir hain olarak adlandırmıştı.

Lenin aynı zamanda, Devlet Duması (*) dahil her türlü legal fırsattan yararlanma gereğini reddeden «Solcu»lara karşı da uzlaşmaz bir savaşım yürüttü. Lenin, despotizme karşı savaşta Parti'nin esnek taktiklerden yararlanmasını, illegal ve legal savaşım biçimlerini bir arada kullanması gerektiğine inanıyordu.

Bolşeviklerin 1912'de Prag'da toplanan konferansı Menşevik tasfiyecileri (**) Parti'den atmayı kararlaştırdı. Konferans bütün Parti üyelerini, tasfiyecilikle savaşmaya, tasfiyeciliğin işçi sınıfının kurtuluşu davasına getirdiği tehlikeyi açıklamaya ve illegal Parti örgütlerinin yenilenip güçlendirilmesi işine ağırlık vermeye çağırdı.

(*) *Duma* - Rusya'da 1906-1917 yılları arasında işçi yığınlarını devrimci savaşımdan uzak tutmak için, çarlık hükümeti tarafından kurulan bir yasama organı.

(**) *Menşevik tasfiyeciler* gericiliğin şahlandığı yıllarda proletaryanın yasadışı devrimci partisini tasfiye etme teorisini yayan oportünistler.

1912 yılı ilkbaharında St. Petersburg işçilerinin girişimi ve Lenin'in etkin desteğiyle günlük legal Bolşevik gazetesi **Pravda** (Gerçek) çıkmaya başladı. İlk sayısının çıktığı gün, işçi sınıfı basını için büyük bir olay oldu. Lenin **Pravda**'yı günü gününe yönetti, yazı kurulu ile canlı bir yazışma yürüttü, gazetenin başarılarından büyük sevinç duydu, yanlışlarını düzeltmesine yardım etti. Gazetenin işçiler arasında zamanında dağıtılması ve tirajının artırılması için çok çalıştı ve gazete için düzenli siparişlerin işyerlerinden ve fabrikalardan alınmasını tavsiye etti. «Parti zihniyetinin zaferi **Pravda** için bir zaferdir, ya da tersine **Pravda**'nın zaferi Parti zihniyetinin bir zaferidir» diye yazıyordu. Lenin, işçi sınıfı gazetesinin savaşkan olmasını yani öncü olmasını, çeşitli sorunları açıkça ortaya koymasını ve işçi sınıfına, devrime zarar verenleri teşhir etmesini istiyordu.

Lenin, **Pravda**'ya hemen hemen hergün, emekçi halka Marksçı öğretinin özünü ve Marksçılığın devrim teorisinin anlamını açıklayan yazılar yazıyordu. 1912-1914 yılları arasında **Pravda**'da Lenin'in 280'den fazla makalesi yayınlandı. Bunların çoğunun altında «V. İlyin», «V. Frei», «V. I.», «T.», «Pravdacı», «İstatistikçi», «Okuyucu» ve öteki takma adları bulunuyordu.

Rusya'ya daha yakın olabilmek için Lenin, 1912 Haziran'ında Paris'ten Polonya'nın Krakov kentine taşındı. Kışları Kravkov'da, yazları ise Poronino köyünde geçirerek, burada Birinci Dünya Savaşı'nın patlamasına kadar iki yıldan fazla yaşadı. Savaş patlak verince Lenin çarlık hükümeti hesabına casusluk yapmak suçlamasıyla, Avusturya makamları tarafından tutuklandı. Polonya ve Avusturya kamuoyunun önde gelen kimseleri Lenin'i savundular ve

suçlamanın saçmalığını kanıtladılar. Böylece Avusturya makamları Lenin'i yaklaşık iki hafta hapiste tuttuktan sonra serbest bırakmak zorunda kaldılar.

Lenin, işçilerin çarlığa ve emperyalist savaşa karşı devrimci savaşımını yönetmeyi sürdürmeyi ve tutuklanmasıyla ara verdiği çalışmalarını yürütmeyi gerekli sayıyordu.

Ancak bunları savaşa katılan ülkelerden biri olan Avusturya'da yapmak çok zordu. Bu yüzden Lenin, İsviçre'ye gitmeye karar verdi ve bunun için izin aldı. Önce Bern'de, sonra da 27 Mart (9 Nisan) 1917 tarihine kadar Zürih'te yaşadı.

Savaş iki grup emperyalist devlet arasında yapılıyordu. Bunlardan birinin başını Almanya, diğerinin ise çarlık Rusyası da dahil olmak üzere, İngiltere ve Fransa çekiyordu. Bu her iki tarafta da emperyalistlerin çıkarına olan haksız, yağmacı bir savaş veriliyordu. Lenin ta ilk günden itibaren savaşa karşı kararlı bir savaşım yürüttü.

Savaş beklenmeyen bir şey miydi? Hayır, değildi. Lenin sürekli olarak, kapitalistlerin savaş için hazırlandıklarını uyarmış, bununla savaşmakta ısrar etmişti. Uluslararası sosyalist kongrelerde Sosyal Demokratların savaş konusundaki taktikleri saptandı. Batı Avrupa sosyalist partilerinin önderleri savaşla mücadele edeceklerine ve savaşın patlaması halinde işçi sınıfının kapitalizmi alaşağı etmesine öncülük edeceklerine söz vermişlerdi. Ancak savaş çıkınca bu partilerin önderleri proletaryanın çıkarlarına ihanet ettiler ve açıkça kendi ülkelerinin burjuvazisinin yanında yer aldılar. Fransa, İngiltere ve Belçika'da sosyalistler hükümetlere katıldılar ve Almanya'da savaş kredileri lehinde oy kullandılar. Ülkelerinin emperyalist hükümetlerinin politikasını haklı göster-

meye çalıştılar, halkı savaşı desteklemeye çağırdılar ve işçiler arasında şovenist propaganda yürüttüler. Bu önderler sosyalizm için savaşımın, çeşitli ülkeler işçilerinin sınıf dayanışmasının ve onların enternasyonalci yakınlığının barış zamanının meseleleri olduğunu ve savaşta işçilerin sınıf çıkarlarını unutarak her şeylerini savaşı desteklemeye vermeleri gerektiğini savundular. Böyle görüşleri benimseyen sosyalistlere sosyal - şovenistler denir. Bunlar sözde sosyalist gerçekte ise şovenisttirler. Rusya'da sosyal - şovenizm politikası Plehanov, Aleksinski, Maslov ve ötekiler tarafından yürütüldü.

Almanya'da Kautsky'nin, Rusya'da Trocki'nin vb. başını çektiği bir başka sosyalist kesim, «merkezcilik» diye bilinen bir tavır benimsediler ve bunlara «merkezciler» dendi. Merkezciler, hem sosyal - şovenistlerle, hem de kendilerine karşı olanlarla aynı düşüncede olmadıklarını ilân ettiler, ancak eylemlerini haklı göstermeye çabalayarak ve onların işçileri aldatmalarına yardım ederek gerçekte sosyal-şovenistleri her yönden desteklediler. Sosyalist partilerin önderleri böylece sosyalizm ve enternasyonalizm davasına utanç verici bir biçimde ihanet ettiler. Dünya işçilerinin savaşa karşı mücadelesine öncülük etmesi gereken İkinci Enternasyonal'in çökmesinden sorumlu olan bunlardı. İkinci Enternasyonal birbirine düşman gruplara ayrıldı ve işçiler savaşa karşı tek bir muhalefet cephesi örgütlemeyi başaramadılar.

Bu çetin tarihsel dönemeçte Lenin ve onun kurduğu Bolşevik Partisi, proletarya enternasyonalizminin bayrağını yükseklerde tutmasını bildi. Lenin'in savaşa karşı savaş bildirgesi yayınlanması için yaptığı çağrı bütün dünyada yankı yaptı. Lenin, silâh-

ların kardeşlere ve öteki ülkelerin kardeş işçilerine değil, gerici burjuva hükümetlerine karşı çevrilmesi gereğine işaret etti.

Bu sırada ulusal sorun özel önem kazandı. Burjuvazi ve büyük toprak sahipleri dünya savaşını hazırlarken, ulusal çekişmeleri kışkırtmışlar ve işçi sınıfını bölmeye çalışmışlardı. Çarlık hükümeti ulusal kurtuluş hareketlerini ezdi ve bir ulusu ötekinin karşısına çıkardı. İşçi sınıfının birliğini, onun gücünün ana koşulu saydığı için Lenin, işçi sınıfı hareketinin uluslararası birliğini sağlama ödevini Bolşeviklerin önüne bir görev olarak koydu. Rusya gibi çok uluslu bir ülkede, Rus proletaryasının sınıf savaşımını, ezilen uluslar işçilerinin ve tüm emekçilerinin savaşımıyla kaynaştırmayı başarmak son derece önemliydi.

Lenin, **Ulusal Sorun Üzerine Eleştirili Notlar** ve **Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı** adlı makalelerinde ulusal sorun üzerine Marksçı programı ve bu konuda Bolşevik Partisi'nin politikasını geliştirdi ve bilimsel olarak biçimlendirdi. Bu konuda Lenin'in programının ana talepleri şunlardı: Ulusların tam eşitliği, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı (yani ayrılma ve bağımsız bir devlet kurma hakkı), birleşik proleter örgütlerinde her milliyetten işçilerin güçlü bir ittifakı. Lenin'in açıkladığı ana sorun her milliyetten işçilerin birliği ve onların proletarya enternasyonalizmi bayrağı altında birbiriyle kaynaşmasıydı.

Savaş sırasında Lenin, insanlığın adım attığı yeni dönemin özünü ilk kez açıklayan çalışması olan **Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması'nı** yazdı. Bu kitapta Lenin, kapitalizmin 20. yüzyılın ba-

şında gelişmesinin yeni bir dönemine, yani er
yalizm dönemine girmiş olduğunu gösterdi.

Lenin, proletarya devriminin zafer kazan
olanağı hakkında yeni bir yaklaşım benimsedi.
ha önceleri Marksçılar, sosyalist devrimin tek b
kede zafere ulaşamayacağı, yani devrimin ancc
gelişmiş kapitalist ülkelerin tümünde ya da çc
luğunda aynı anda zafer kazanabileceği görüşür
diler. Toplumsal gelişmeyle ilgili yeni verilerir
ğında Lenin, emperyalizm çağında sosyalist c
min birkaç, hatta tek bir kapitalist ülkede zafe
zanabileceği sonucuna vardı.

Bu, Marksçı sosyalist devrim kuramının yei
gelişmesiydi ve uluslararası işçi sınıfı hareketi
müstesna bir önem taşıyordu. Lenin'in sosyalist
rim kuramı işçilere emperyalist savaştan çıkn
devrimci yolunu, emperyalizm tarafından yarc
yıkımlardan kurtuluşun yolunu gösterdi.

Rusya'da Şubat 1917'de demokratik bur
devrimi patlak verdiğinde Lenin İsviçre'deydi.
rimci zafere ulaştığını ve çarlığın yıkıldığını öğ
öğrenmez Rus Bolşeviklerine bir telgraf gönder
partinin devrime ilişkin karşılaştığı bütün soru
ayrıntılı cevaplar veren **Uzaktan Mektuplar**'ı y

Lenin Rusya'ya dönmeye can atıyordu. «E
bir zamanda burada (İsviçre'de- ç.n.) bulunn
hepimiz için nasıl bir işkence olduğunu hayal
edemezsiniz» diye yazıyordu. Israrla, Rusya'ya r
kün olan en kısa zamanda dönebilme yolların
şünüyordu. Ancak, İngiliz ve Fransız emperyal
ri öteki partilerin batıya sığınmış üyelerine Rus
dönüş izni verdikleri halde, Lenin ve arkadaslc
devrimci yığınlar **üzerindeki etkisinden korktı**
için, onlara geçiş hakkı tanımıyorlardı.

Sonunda Lenin, büyük güçlüklerle ve İsveç Sosyal Demokratlarının yardımıyla Bolşevik ve öteki mültecilerden oluşan bir grubun, o zaman onlar için tek açık yol olan Almanya üzerinden yurda dönüşlerini örgütlemeyi başardı.

Yaklaşık on yıl süren sürgünlükten sonra Lenin 3 Nisan 1917'de Petrograd'a vardı. Devrim Rusyası, önderini büyük bir memnunluk ve sevinçle karşıladı.

Büyük Oktobr Sosyalist Devriminin Önderi

4 Nisan'da Petrograd'da yapılan bir Bolşevik toplantısında Lenin, tarihe **Nisan Tezleri** olarak geçen tezlerini sundu. Bunlar yeni tarihsel durumda, Parti'nin doğru çizgisini belirlemede kesin bir rol oynadı. Bu tezlerde Lenin, iktidarı burjuvaziye veren, demokratik burjuva-devriminden, iktidarı işçi sınıfına ve yoksul köylülere verecek olan sosyalist devrime geçiş için savaşımın somut, açık bir planını ortaya koydu. Lenin bu koşullarda devrimin barışçı gelişiminin mümkün olduğunu düşünüyordu.

Rusya'ya döndüğü günden başlayarak Lenin bıkmadan, usanmadan çalıştı. Parti'nin Merkez Komitesine, **Pravda**'nın yazı kuruluna ve Petrograd Bolşevik örgütüne başkanlık etti. Petrograd Şehir Konferansı ve Rusya Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'nin Yedinci (Nisan) Tüm-Rusya Konferansı onun yönetimi altında toplandı. Petrograd'lı işçi, asker ve denizcilerinin toplantılarında konuştu.

Köylü temsilcilerinin Birinci Tüm-Rusya Kongresinde Lenin, büyük toprak sahiplerinin mülklerine acilen el konulması için çağrıda bulundu, çiftçilerin ve yoksul köylülerin bağımsız bir örgüte olan ihtiyaçları üzerine konuştu. Lenin toplantılarda Geçici Hükümetin (devrim sırasında kurulan burjuva hükü-

metinin) karşı-devrimci politikasını ve bu hükümetle bir uzlaşma politikası yürüten Menşevikleri ve Sosyalist-Devrimcileri teşhir etti. Lenin işçileri ve askerleri, burjuvazinin hegemonyasıyla girdiği çıkmazdan Rusya'nın, ancak bütün iktidarın İşçi ve Köylü temsilcileri konseylerine (Sovyetlerine) aktarılması halinde çıkabileceğine ikna etti. Lenin'in fikirleri işçilerin, köylülerin ve askerlerin zihinlerinde yer buluyordu ve onlar gitgide artan sayılarda Bolşeviklerin yanında yer almaya başladılar. Lenin'e yazdıkları mektuplarda savaşmaya hazır olduklarını dile getirdiler.

Geçici Hükümet, Parti'yi önderlik rolünden yoksun bırakmak için Lenin'e ve Bolşeviklere karşı çirkin bir iftira kampanyasına girişti. Temmuz ayında hükümet Lenin'in tutuklanması için bir emir çıkardı ve onu ele geçirmek ve öldürmek için mümkün olan bütün tedbirleri aldı. Ancak Parti ve devrimci işçiler onu korudu ve Merkez Komitesinin kararıyla Lenin yeraltına geçti, bir kulübede tırpancı olarak yaşadığı Petrograd yakınlarındaki Razliv Gölü kıyısında işçiler tarafından saklandı. Burada makaleler ve mektuplar yazdı ve **Devlet ve İhtilâl** adlı kitabını hazırladı. Lenin'i çalışmaktan hiç bir şey alıkoyamadı. **Devlet ve İhtilâl**'de, Marks ve Engels'in devlet ve *proletarya diktatorası üzerine* fikirlerini, oportünist tahriflerden ayıklayarak, yeni tarihsel duruma uygulandığı biçimiyle geliştirdi. Ancak çok geçmeden o kulübede kalmak tehlikeli bir duruma geldi ve Lenin Ağustos ayında bir lokomotifle ateşçi kılığında Finlandiya'ya geçti.

Lenin saklandığı yerden, 1917 yılı Temmuz ayının sonundan Ağustos başına dek Petrograd'da toplanan Parti'nin Altıncı Kongresini yönetti. Kongre

oybirliğiyle Lenin'in burjuvazi tarafından istenen yargılanmasına karşı çıktı ve devrimci proletaryanın önderine girişilen kaba baskıyı protesto etti. Parti'yi, işçi sınıfını ve yoksul köylüleri, karşı-devrimci burjuvazi ve toprak ağalarını silâhlı bir ayaklanmayla alaşağı etmeleri için çaba göstermeye çağırdı, çünkü o yeni koşullarda işçi sınıfının iktidarı barışçı yollarla ele geçirmesi artık mümkün değildi.

1917 yılı sonbaharında devrimci kriz ortaya çıkıp, proletaryanın devrimci eyleme geçmesi zamanı geldiğinde Lenin, ayaklanmayı doğrudan yönetmek için gizlice Petrograd'a geldi.

10-16 Ekim tarihleri arasında, Parti Merkez Komitesinin oturumlarında silâhlı ayaklanma sorunu görüşüldü, Lenin'in bir silâhlı ayaklanmanın örgütlenmesi hakkındaki tarihsel kararları kabul edildi. Yalnızca Kamenev ve Zinovyev korkaklar gibi davranarak buna karşı çıktılar. Troçki ayaklanma aleyhinde oy kullanmadı ancak bunun Sovyetlerin İkinci Kongresine dek ertelenmesinde ısrar etti, ki bu gerçekte karşı devrimcilere güçlerini toparlamaları için zaman kazandırmak anlamına geliyordu. Parti Lenin'in yolunu seçti. 10 Ekim oturumunda Merkez Komitesi ayaklanmanın politik yönetimi için Lenin'in başkanlığındaki Politik Bürosunu ve 16 Ekim'de A. S. Bubnov, F. E. Cerjinski, Y. M. Sverdlov, I. V. Stalin ve M. S. Uritski'den oluşan Askeri Devrim Merkezi'ni seçip, görevlendirdi.

Lenin, silâhlı ayaklanmanın, 25 Ekim'de toplanması kararlaştırılmış olan Sovyetlerin İkinci Kongresi'nin açılışından önce başlamasını istedi. Lenin'in önerisi üzerine ayaklanma, Kongre toplantı gününün arifesi olan 24 Ekim'de başladı. Lenin ve Bolşevik

Parti'nin öncülük ettiği ayaklanma 25 Ekim'de (şimdiki takvimle 7 Kasım) zafere ulaştı.

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi dünya tarihinde bir dönüm noktası oldu. Toplumsal gelişmede yeni bir çağı, başarı yolundaki sosyalizm ve sınıfsız toplum çağını açtı. Bu devrimin esinleyicisi ve örgütleyicisi Vladimir İlyiç Lenin oldu.

Sovyet Devletinin Kurucusu

25 Ekim (7 Kasım) akşamı Petrograd'da açılan Sovyetlerin İkinci Kongresine ülkenin her tarafından yaklaşık 400'ü Bolşevik olmak üzere 650 delege katıldı. Kongre bütün iktidarın Sovyetlerin eline geçtiğini resmen ilân etti. Bu büyük tarihsel bir olaydı.

Delegeler, 26 Ekim'de Kongre'de konuşmasını yaparken Lenin'i büyük bir coşkunlukla alkışladılar. A. A. Andreyev adlı bir delege şunları anımsamaktadır: «Lenin kürsüye gelince herkes kendisine gül uzattı ve ayakta durduğu yere doğru ilerledi. Sürekli alkışlar ve 'Yaşasın Lenin!' haykırışları yüzünden konuşmasına bir süre başlayamadı. Kongre Lenin'in barış üzerine raporunu ayakta dinledi. Proletarya devriminin önderi, raporunda bütün savaşan ülkelerin halklarına ve hükümetlerine bütün cephelerde savaşın acilen sona erdirilmesi için çağrıda bulunan bir mesajın gönderilmesini önerdi.»

Lenin'in önerisi üzerine Kongre o sırada milyonlarca işçi ve köylünün kafasında en önemli konu olan barış üzerine bir bildirge kabul etti. Bu, Sovyetlerin, emperyalist burjuvazinin yağmacı politikasından tamamen farklı barışçı dış politikasının ilk yasasıydı. Kuruluşundan başlayarak yeni sosyalist devletin dış politikası, barışın ve uluslararası kardeşliğin hizme-

tine konuldu. Bildirge savaşın, tüm insanlığa karşı işlenen en büyük suç olduğunu ilân etti.

Bundan sonra Lenin, toprak mülkiyeti üzerine bir rapor sundu ve bir bildirge taslağı okudu. Toprak Bildirgesi, toprak üzerindeki ağalık mülkiyetini tamamen ve hiç bir ayrıcalık tanımadan kaldırdı ve tüm toprakları köylülere verdi. Köylülerin tümüne 150 milyon hektardan fazla toprak verildi. Köylülerin yüzyıllık düşleri gerçekleşti. Lenin'in bildirgesiyle, toprakta özel mülkiyetin yerini toplu mülkiyet ya da devlet mülkiyeti aldı. Bu, tarımın sosyalist ilkeler temelinde yeniden örgütlendirilmesini kolaylaştırdı. Toprak Bildirgesi gürültülü alkışlar arasında kabul edildi.

Sovyetlerin İkinci Kongresi, İşçi ve Köylü Temsilcilerinin Tüm - Rusya Merkez Komitesini seçti ve hükümeti (yani Halk Komiserleri Konseyi'ni) oluşturdu. V. İ. Lenin Halk Komiserleri Konseyi'nin başkanlığına seçildi. Halk, ülkenin önderliğini Bolşeviklerin Partisi'ne verdi. Halkın seçilmiş temsilcileri olan Sovyet Kongresinin delegeleri Lenin'in başkanlığında dünyanın ilk işçi ve köylü devletini kurdular. Devrimin hazırlanış ve yürütülüş tarzı, Lenin'i dünyaya Marksçılığın büyük bir kuramcısı, bir devlet adamı ve çok büyük bir devrimci olarak tanıttı.

Bolşevik Partisi iktidara gelir gelmez halka verdiği sözleri yerine getirdi. Barış ilân etti, halka özgürlük ve toprak verdi. Ancak işçi sınıfı iktidarının sürdürülmesi ve sağlamlaştırılması gerekliydi. Daha Oktobr devrimi zaferinin ilk gününden başlayarak Lenin kendisini tamamen devrimin kazanımlarını korumaya ve bu kazanımları artırmaya adadı.

İşçiler ve köylüler karmaşık bir durumda yeni yaşamın inşasına başladılar. Sosyalist devrim, nü-

fusun çoğunluğunu küçük çiftçilerin oluşturduğu ekonomik bakımdan geri, tek bir ülkede zafere ulaş tı. Savaş ülkeyi hâlâ yıkıma uğratıyor ve ekonomik bozulmaya neden oluyordu. Sovyet iktidarının çeşit li düşmanları suikastler, isyanlar, sabotaj ve kışkırt malar örgütlediler, yalanlar ve iftiralar yaydılar. Par ti çizgisine karşı çıkan ve Sovyet hükümetinden ay rılan bazı kararsız Bolşevikler (Kamenev, Zinovyev Rikov ve bunların izleyicileri) yüzünden durum da ha da karmaşıklaştı.

Düşmanın direncinin kırılması gerekliydi. Kent lere yiyecek maddeleri gönderme işi örgütlenmeli fabrikalar ve işyerleri çalışmalarını sürdürmeli ve ye ni Sovyet devleti inşa edilmeliydi.

Lenin, işçi ve köylü yığınlarının önüne, sosya lizmin kurulmasına etkin olarak katılma ödevini koy du. Lenin'in de işaret ettiği gibi, burjuvazinin, dev leti ancak zenginlerin ya da varlıklı sınıflardan ge len memurların yönetebileceği iddialarını boşa çıkar mak gerekiyordu.

Kasım 1917'de Lenin, halkın Sovyetlerin etrafın da toplanmasını ve hükümetin dizginlerini cesaretle ele almasını vurgulayan **Halk'a** adlı çağrısını yazdı Toplantılarda bıkmadan usanmadan yığınları yen yaşamın kurulmasına katılmaya çağırdı. Lenin, «sos yalizm yukarıdan emirlerle kurulamaz» diyordu. Hal kın yaratıcı gücünü sosyalizmin kurulmasında en önemli şey sayıyordu.

Sovyet hükümetinin yeri Smolnideydi (*). Pet rograd kenti ve Smolni sarayı gece, gündüz arı ko vanı gibi faaliyet halindeydi. Buradan talimatlar gön

(*) *Smolni* - Petrograd'da (şimdi Leningrad) 25 Ekim (7 Kasım 1917'de Sovyet iktidarının ilân edildiği bir saray.

deriliyor, buraya ülkenin her tarafından insanlar geliyordu. Lenin bu muazzam çalışmanın tam göbeğindeydi. İşçiler, askerler, denizciler ve köylüler ona geliyorlardı. Lenin'i görmek için, hükümetlerinin başkanı ile konuşmak için başkente en uzak köylerden köylü temsilcileri geliyordu. Lenin hepsini yakın bir ilgiyle izliyor ve çeşitli sorunları çabucak çözüyordu. İşçiler ve köylüler ondan, o da işçi ve köylülerden bir şeyler öğreniyordu. Lenin hiç bir şeye üstten bakmaz, Parti'nin ve devlet politikasının bütün önemli sorunları üzerinde çalışırdı.

Kısa bir sürede köklü politik ve ekonomik değişiklikler yapılmıştı. İlk birkaç gün içinde Sovyet hükümeti Lenin'in, üretimde ve dağıtımda işçilerin denetimi üzerine tüzük taslağını kabul etti ve büro işçileri kendi iş yerlerinin bütün işlerini denetleme hakkını elde ettiler. İşçi sınıfı üretimin yönetimini ele almaya doğru ilk adımlarını attı.

Sovyet hükümeti eski orduyu dağıtan, nüfusun toplumsal katmanlara bölünmesine son veren ve mülk sahibi sınıfların ayrıcalıklarını ortadan kaldıran bildirgeler yayınladı. Demiryolu ulaşımı, ticaret filosu ve bankalar ulusal mülk haline geldi. Bütün dış ticareti devlet eline aldı ve çok geçmeden fabrikalar ve işletmeler de ulusallaştırıldı.

Halk Komiserlikleri de içinde olmak üzere Sovyet iktidarının bütün organları doğrudan doğruya Lenin'in önderliğinde kuruldu. Ulusal ekonominin planlanması ve yönetimi ile ilgili ilk proleter organ olan Yüksek ekonomik Konsey, Milliyetlerin Sorunlarıyla İlgili Halk Komiserliği, Karşı Devrim ve Sabotaja Karşı Savaş İçin Tüm - Rusya Olağanüstü Komisyonu onun önerileri üzerine örgütlendi. Lenin, bütün Rusya halkları için tam eşitlik ilân eden «Çalışan ve Sö-

mürülen Halkın Hakları Bildirgesi» ni hazırladı. Bu Bildirge ilk Sovyet Anayasası için bir temel oluşturdu. Bütün milliyetlere, ayrılma ve bağımsız devletler kurma da içinde olmak üzere kendi kaderlerini tayin hakkı garanti edildi. Bildirge, Sovyet halkları arasında sarsılmaz kardeşlik bağları için sağlam bir temel oldu.

Parti'nin ve Sovyet hükümetinin aldığı bütün bu tedbirler emekçi halk üzerinde muazzam bir etki yaptı ve artan bir biçimde halkın geniş kesimleri Sovyetler tarafına kazanıldı.

Bununla birlikte ülke güç bir durumdaydı ve savaşı mümkün olduğu kadar çabuk bitirmek zorunluydu. Cephedeki korkunç deneyimlerinden sonra askerler evlerine dönmeye can atıyorlardı.

Sovyet Hükümeti'nin sürekli çağrılarına rağmen İngiliz, Fransız ve ABD hükümetleri Almanya ile barış görüşmeleri yapmayı reddettiler. Lenin, Sovyet hükümetinin bu koşullarda İngiliz, Fransız ve ABD hükümetlerinden ayrı olarak Almanya ile barışı sonuçlandırmaktan başka bir seçeneği olmadığına inanıyordu. Alman emperyalistleri anlaşmayı kabullendiler ancak ağır koşullar ileri sürdüler. Sovyet topraklarının büyük bir parçasını istiyorlardı.

Sorun, ya ağır barış koşullarını kabullenmek ya da savaşa devam etmek sorunuydu. Lenin yıkıma uğramış ülkenin nefes alacak bir zamana ihtiyaç duyduğu noktasından kalkarak barışı önerdi. Sovyet Cumhuriyetini tehlikeden kurtarmak, savaşa son vermek ve -Sovyet iktidarını sağlamlaştırmak, proletarya devriminin kazanımlarını korumak üzere- hiç değilse kısa bir dönem barış sağlamak için fedakârlık yapmak gerektiğini açıkladı. İşçi ve köylülerin emperyalist savaşın belâlarından bir süre olsun uzak

kalmak ihtiyaçlarına işaret etti. Ulusal ekonomiyi onarmak ve devrimin kazanımlarını korumaya yetenekli yeni bir işçi ve köylü ordusu kurmak için böyle bir ön hazırlık yapılmalıydı.

Almanya ile barış andlaşması imzalamak fikrine, alaşağı edilen burjuvaziden artakalan Sosyalist Devrimciler (*), Menşevikler, Troçki ve sözde Sol Komünistler -Buharin, Bubnov, Lomov, Osinsky ve diğerleri- karşı çıktılar. «Sol Komünistler» barış görüşmelerinin durdurulmasını istediler ve elde yeterli güç olmamasına rağmen Almanya'ya karşı «devrimci bir savaş» açılmasında direndiler. Burjuvazi, küçük-burjuva partileri ve yalpalayan Bolşeviklerin bir bölümü bu yüzden Lenin'in çizgisine karşı çıktılar.

Parti içindeki durum çok güçtü ve Lenin'in yoğun derecede ilgilenmesine neden oluyordu. «Sol Komünistler»e ve Troçki'ye karşı basın için makaleler yazdı, onların «devrimci lâfazanlığını» alaya aldı ve bunun ne denli tehlikeli olduğunu açıkladı. «Sol Komünistler»in önerilerini bir kumar olarak niteledi ve uluslararası devrimin çıkarları için Sovyetler Birliği'nin feda edilebileceğini ileri sürecek kadar ileri gittiklerinde de davranışlarını «akıl almaz ve acaip» bulduğunu söyledi. Sovyet Cumhuriyeti'nin korunmasının ve sağlamlaştırılmasının emekçi halkların dünya çapındaki kurtuluş hareketine en iyi destek olacağını vurguladı.

Parti Merkez Komitesi'nin oturumlarında barış üzerine tekrar tekrar çok ateşli tartışmalar oluyordu. Önceleri Merkez Kemitesi üyelerinin çoğunluğu

(*) *Sosyalist Devrimciler* - Rusya'da burjuva demokrasisinin Sağ kanadını temsil eden bir küçük burjuva partisinin üyeleri.

Lenin'den yana değildiler. Alman heyetiyle görüşmeler yapacak Sovyet heyetine başkan atanan Troçki, Lenin'in, Parti Merkez Komitesinin ve Sovyet Hükümetinin kendisine verdiği talimatları dinlemedi, Almanya'nın aşırı koşullarını reddetti, bu yüzden barış görüşmelerini çıkmaza soktu. Troçki ve «Sol Komünistler»in tutumu Alman emperyalistleri tarafından fırsat bilindi. Şubat 1918'de Alman ordusu, emperyalistlerin Sovyet iktidarını yıkmak ve Rusya'yı bir sömürge durumuna getirmek yolundaki amaçlarını gerçekleştirmek için saldırıya geçti.

Sovyet Cumhuriyeti korkunç bir tehlike içindeydi, Lenin ve Parti hızla cumhuriyetin savunmasını örgütlediler. Lenin 21 Şubat'ta Halk Komiserleri Konseyi adına halka ateşli bir çağrı yayınladı: «Sosyalist Anayurt Tehlikededir!» Çağrıda şöyle deniyordu: «Sovyet Cumhuriyetini emperyalist burjuva Almanyasının sürülerine karşı savunmak Rusya işçilerinin ve köylülerinin kutsal ödevidir.» Lenin, halkın bütün enerji ve kaynaklarının ülkenin savunulmasında kullanılması için ısrar etti. Onun çağrısı emekçi halk arasında büyük bir devrimci coşkunluk uyandırdı. Moskova'da, Petrograd'da, öteki kentlerde ve kırsal bölgelerde işçiler, köylüler ve askerler yığınsal toplantılar yaptılar. Lenin'in, Bolşevik Parti'nin ve Sovyet Hükümeti'nin yaptığı çağrıya karşılık olarak on binlerce işçi ve köylü, sosyalist anayurtlarını savunmak için gönüllü yazıldılar. Devrimci halkın yeni ordusunun birlikleri bütün ülke çapında kuruldu ve ilerleyen düşmana karşı savaştı.

Şimdi her yıl 23 Şubat'ta o olayların anısına Sovyet Silahlı Kuvvetler Günü kutlanmaktadır.

Barış sorunu o denli acil bir duruma geldi ki, Merkez Komitesi bir Parti Kongresi toplamaya karar

verdi ve etkin hazırlık çalışmalarına girişildi. Pravda'da hemen her gün Lenin'in barış ihtiyacını ortaya koyan makaleleri yayınlandı.

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin zaferini izleyen ilk Parti Kongresi olan Yedinci Kongre 6 Mart 1918'de Petrograd'da açıldı. Lenin, Kongre'nin çalışmalarını yönetti ve birçok konuşma yaptı. Merkez Komitesi'nin politik raporunda, bir barış anlaşması imzalama ihtiyacını çürütülemez biçimde ispatladı.

Lenin'in çizgisi oyların çoğunluğunu kazandı ve delegeler, Sovyet Rusya'nın Almanya'yla barış yapma ihtiyacını vurgulayan «Savaş ve Barış Üzerine» karar suretini kabul ettiler. Kongre, emperyalistler mutlaka yeni saldırılara geçecekleri için, Parti'yi ve emekçi halkı, uyanıklıklarını ve devrimci disiplinlerini artırmaya ve sosyalizmin anayurdunun milyonlarca insan tarafından savunulabilmesini sağlayacak örgütleri kurmaya çağırmıştır.

Kongre, Parti'nin adını değiştirmek üzere Lenin'in yazdığı bir karar taslağını da kabul etmiştir. Bundan böyle Parti, Rusya Komünist Partisi (Bolşevik) adını aldı. Lenin bu adın, amaçlarını daha iyi dile getirdiği üzerinde durdu.

Savaştan çekilme, Sovyet işçi sınıfına ve köylülerine, Sovyet iktidarının sağlamlaştırılması ve sosyalist devrimin daha sonraki gelişimi için gerekli süreyi sağladı. Bunun başarısı, tek doğru politikanın uygulanmasını sağlayan akıllılığı, ilkeli esnekliği ve çelik gibi iradesiyle Lenin'e aitti. Brest Barış Andlaşması'nın imzalanması, Lenin'in izlediği politikadaki esnekliğin, gerektiğinde zaman kazanabilmek için gerilemeyi bilmenin ve ileriki savaşlarda zafer kazanmak için güçleri toparlama yeteneğinin canlı bir örneğidir.

11 Mart 1918'de Hükümet, Sovyet devletinin başkenti seçilen Moskova'ya taşındı; Halk Komiserleri Konseyi ve Tüm-Rusya Merkez Yürütme Komitesi, Lenin'in de kendine konut seçtiği Kremlin'e yerleşti.

14 Mart'ta Moskova'da toplanan Sovyetlerin Dördüncü Olağanüstü Tüm-Rusya Kongresi barış anlaşmasının onaylanması için Lenin tarafından önerilen bir karar suretini kabul etti. Brest Andlaşmasından sonra dünyada kurtuluş hareketlerinin gelişmesi Lenin'in çizgisinin akıllılığını ve uzak görüşlülüğünü kanıtladı. Kasım 1918'de Almanya'da bir devrim patlak verdi ve haksız andlaşma geçersiz duruma düştü.

Lenin, Bolşevik Partisi ve Hükümet, Sovyet iktidarını sağlamlaştırmak ve sosyalizmin kurulmasında yol almak için bu süreden faydalanmakta ellerini çabuk tuttular. Büyük toprak sahiplerini ve kapitalistleri alaşağı eden bir halkın karşı karşıya kaldığı sorun olarak bu, dünyada şimdiye dek hiç bir ülkenin karşılaşmadığı muazzam bir ödevdi. Ekonomiyi işletmek ve devleti yönetmek için yeni bir devlet makinesinin kurulması gerekliydi. Fabrikalar ve toprak, işçilerin ve köylülerin eline geçmişti, ancak toplum mülkünün, devlet mülkünün korunması ve artırılması gerektiğini henüz herkes kavramamıştı.

Yığınlar sosyalizmin zihniyetine uygun olarak yeniden nasıl eğitileceklerdi? Yeni yolda çalışmaları onlara nasıl öğretilecekti? O zamanlar Lenin'in bütün dikkatini üzerine çeken sorunlar bunlardı. 29 Nisan 1918'de Tüm-Rusya Merkez Yürütme Komitesi'ne Sovyet İktidarının acil ödevleri üzerine bir rapor sundu. Lenin raporunda ve konu üzerine yazdığı bir broşürde Oktobr Devrimi'nin zafer nedenlerini

ortaya koydu, Rusya ekonomisinin sosyalist bir dönüşüme uğratılmasını sağlama ödevi üzerinde durdu, yeni topluma geçiş yolundaki güçlükleri gösterdi ve işçileri üretimi yönetmeyi öğrenmeye çağırdı. Lenin, ana ödevin sosyalist, yeni bir ekonomi kurmak olduğunu söylüyordu. «En güç ödev budur» diye yazıyordu Lenin, «çünkü bu, on milyonlarca insanın en köklü ekonomik yaşam temellerini yeni bir yolda örgütleme sorunudur. Ve bu, en sevindirici ödevdir çünkü ancak bu ödevin esas itibariyle ve ana hatlarıyla yerine getirilmesinden **sonradır** ki Rusya'nın yalnızca bir Sovyet Cumhuriyeti değil aynı zamanda Sosyalist bir Cumhuriyet olduğunu söylemek mümkün olur.»

Halk arasında, işçiler arasında örgütleyici bir yetenek zenginliği olduğunu vurguluyordu. Bu türlü yetenekli kimseler bulunmalı, ellerinden tutulmalı ve ne yapabileceklerini göstermeleri için onlara fırsat verilmelidiydi.

Lenin, kitlelerde sosyalizme özgü, yarışarak-ilerleme (emulation) kampanyaları düzenlenmesine ve geliştirilmesine özel önem veriyordu. Yarışarak-ilerlemeye yığınsal ölçekte girişmeyi, sosyalizmin mümkün kıldığını söylüyordu. Sosyalizmin, ancak kitleler tarafından kurulduğunu, onların bitmez tükenmez yetenek hazinelerini ortaya çıkardığını ve milyonlarca emekçiyi tarihin yaratılması işine yönelttiğini açıklıyordu.

Lenin, üretim ve dağıtımda muhasebe ve denetim işinin örgütlenmesi gereğine işaret etti. İşçilere, emeğin üretkenliğini artırmaları, büyük ölçekli sanayiin yanısıra, yakıt, demir ve makine üretimini geliştirmeleri, yığınların eğitim ve kültür düzeylerini yükseltmeleri, disiplini ve verimliliği artırmaları için çağrıda bulundu. Emeğin üretkenliğini artırmanın hiç

de kolay bir ödev olmadığını, tersine bunun çok zaman ve çaba isteyeceğini söylüyordu. Lenin'in talimatları sosyalizmin kurulması için büyük önem taşıyordu ve bunlar bugün sınıfsız toplumu kurmakta olan Sovyet halkı için bugün de geçerlidir.

Lenin'in, sosyalizmin kurulması planını uygulamaya koymak için Komünist Partisi son derece güç koşullarda çalıştı. 1918 yazında yiyecek kıtlığı vardı, kulaklar (zengin köylüler) ve tefeciler devrimi çıkmaza sokmak çabasıyla tahılı sakladılar. Lenin o zaman şu çağrıyı yayınladı: «Ekmek için savaşım sosyalizm için savaşımdır!»

Parti, işçileri kırsal bölgelere gönderdi. Başta Petrograd proletaryası olmak üzere on binlerce işçi yiyecek sağlama birlikleri oluşturup, Lenin'in ve Parti'nin çağrısı üzerine kırsal bölgelere gittiler. Haziran 1918'de Lenin, Devleti «kulak»lara karşı mücadelesinde, kentlere ve orduya ekmek sağlama işinde destekleyecek Yoksul Köylü Komiteleri kurulmasıyla ilgili kararnameyi imzaladı. Bu, kırsal bölgelerde Sovyetleri güçlendirdi ve orta köylülerin kazanılmasına yardımcı oldu.

Temmuz 1918'de Sovyetlerin Beşinci Kongresi, sosyalist devrimin kazanımlarının yasama meclisince tescilini ifade eden ilk Rusya Cumhuriyeti Anayasasını kabul etti.

Ancak barış dönemi uzun sürmedi. Dışarıdaki emperyalistler, alaşağı edilen burjuvazi ve toprak sahipleri kendilerini işçi ve köylülerin Rusya'daki zaferine alıştıramamışlardı. Devrim alevlerinin öteki ülkelere de yayılabileceğinin farkındaydılar. İngiliz, Fransız ve ABD kapitalistleri Rus çarına, Rus toprak sahiplerine ve burjuvazisine borç olarak verdikleri milyarlarca rubleyi kaybetmek istemiyorlardı.

Bunlar Rusya'nın zenginliklerinin sömürülmesinden elde ettikleri efsanevi kârlarını feda etmek istemiyorlardı.

1918 ilkbaharında Amerika, İngiliz, Fransız ve Japon emperyalistleri yeni doğmuş olan sosyalist devleti parçalamak amacıyla Sovyet Cumhuriyetine karşı savaş açtılar. Beyaz Muhafızlar ve öteki karşı devrimciler yabancı müdahalecilerin yardımıyla bir iç savaş başlattılar.

Komünist Partisi ve Sovyet halkı, cumhuriyetlerini savunmak için harekete geçti. Lenin'in «Her Şey Düşmanın Yenilgiye Uğratılması İçin!» çağrısı emekçi halkın savaş haykırışı oldu. Lenin'in başkanlığında bir İşçi ve Köylü Savunma Konseyi kuruldu.

Ülkenin Savunmasına Önderlik Ederken

Yabancı silâhlı müdahale ve İç Savaş yıllarında Lenin'in ne denli yoğun çalıştığını düşlemek güçtür. Askerî hareketin planlanmasını yönetiyor ve Kızıl Ordu'nun güçlendirilmesi, savaş gücünün artırılması ve ona yiyecek, silâh ve giyecek sağlanması gibi sorunlarla uğraşıyordu.

Proletarya ordusu kendi komutanlarına ihtiyaç duyuyordu. Lenin'in önerisi üzerine komutan yetiştiren okullar kuruldu ve belkemiğini işçilerin ve devrimci köylülerin oluşturduğu bir komutanlar topluluğunun eğitimini sağlayacak bir sistem yaratıldı. Komünist Partisi ve Lenin, M. V. Frunze, V. K. Bliyuher, M. N. Tuhaçevski, S. M. Budyoni, K. E. Voroşilov, G. I. Kotovsky, A. Y. Parhomenko, V. I. Capayev, N. A. Şçors gibi ünlü Kızıl Ordu komutanlarını ve birçok öteki İç Savaş kahramanlarını ortaya çıkardı.

Aynı zamanda Lenin, geniş deneyimlerinden yararlanılması gerektiğine inanarak eski askeri uzman-

larıda Kızıl Ordu'ya çekmek için çaba harcadı ve bu uzmanlar Kızıl Ordunun genç komutanlarını eğitmek için çalıştırıldılar. Ordu içinde Parti'nin politik çalışmasını yürüten askerî komiserlerde, ordu personelinin eğitiminde büyük bir rol oynadılar.

Lenin ülke savunmasının örgütlenmesiyle ilgili bütün önemli sorunları inceliyordu. Kremlin'deki bürosundan ülkenin her tarafına emirler ve talimatlar gönderiyordu. Herhangi bir birliğin cepheye gönderilip gönderilmediğini, yiyecek, silâh ve gerekli her şeyin tamamen sağlanıp sağlanmadığını anlamak için gecenin ölü bir saatinde şu ya da bu sorumluya telefon ederdi. Dinlenmeyi ve uyumayı reddederek Lenin, askerî harekâtı yakından izliyor ve zaferi sağlamak için mümkün olan her şeyi yapıyordu. Komutanlara cephedeki devlet işleri ve ordunun ihtiyaçları hakkında sorular soruyor ve orduya mümkün olan en fazla yardımı yapmaları için halka çağrıda bulunuyordu.

Emperyalistlerin üstün güçlerine, korkunç bir yiyecek kıtlığı, yetersiz giyecek, silâh ve cephane noksanlığı gibi inanılmaz güçlüklere rağmen Lenin, yeni düzenin zafere ulaşacağına dair sağlam bir inanç besliyor ve halk yığınlarını bu inançla esinliyordu. Hemen her gün, bazen günde birçok kez işçilerin ve Kızıl Ordu mensuplarının toplantılarında, fabrika ve işletmelerdeki kongre ve mitinglerde konuşuyordu.

Lenin halkın kültür düzeyini yükseltmek konusunda çok istekliydi. Ocak 1918'de Sovyetlerin Üçüncü Tüm - Rusya Kongresinde ki konuşmasında, daha önceleri, yani kapitalist düzende emekçiler olsa olsa ancak okur - yazar durumunda oldukları halde, teknoloji ve kültürün sağladığı çıkarların yalnızca zenginlerin hizmetinde olduğunu; ne var ki, yeni ik-

tidarın gelmesiyle teknolojinin, bilim ve kültürün bütün başarıların halkın malı olduğunu söylemişti.

Lenin çalışmalarında boş yere zaman harcamazdı, tek eğlencesi Kremlin'in etrafında dolaşmak; karısı ve kızkardeşiyle birlikte Moskova'nın hemen dışında gezintilere çıkmaktı.

Bu sırada, emperyalistler tarafından kışkırtılan ve para yardımı gören ülkedeki karşı devrimciler Sovyet Hükümetine karşı komploya giriştiler, Lenin'i ve arkadaşlarını öldürmek için suikast düzenlediler. 30 Ağustos 1918'de Fanny Kaplan adındaki bir Sosyalist - Devrimci, zehirli mermilerle dolu tabancasını ateşleyip ciddi bir biçimde yaraladığı Lenin'in hayatına hainice kastetti. Lenin Kremlin'deki odasına getirildi, hayatı tehlikede olduğundan doktorlar yatağının başında 24 saat göreve hazır beklediler.

Parti ve tüm ulus derin endişeye düşmüştü. Ülkenin her tarafından Lenin'in sağlık durumu hakkında gece - gündüz Moskova'ya sorular yağıyordu. Lenin iyileşmeye başladığında herkes sevindi ve işçilerden, köylülerden binlerce kutlama mesajı geldi. Eylül 1918'de **Pravda** şöyle yazıyordu: «Lenin hastalığa karşı savaşıyor. Ve iyileşecektir! Proletarya böyle istiyor, onun da isteği ve kadere karşı verdiği emir budur!» Lenin, yaralarını iyileştirmek için çok az zaman harcayarak Parti'nin ve ülkenin önderliğini sürdürdü.

1918 - 1919 kışında cephelerdeki savaş yeniden hızlandı. ABD, İngiltere, Fransa ve Japonya Sovyet Rusya'ya karşı yeni büyük güçlerle saldırdılar. Yabancı askerî birlikler ülkenin kuzey ve güneyine, Transkafkasya'ya, orta Asya'ya ve Uzak Doğu'ya ayak bastı. Ağır silâhlarla donatılmış bir milyondan fazla asker Sovyet Cumhuriyetini kuşattı. Emperya-

listler Beyaz Muhafız generallerini desteklemeye geliyorlardı.

Parti'nin öncülüğündeki halk, Oktobr Devriminin düşmanlarına karşı direnişini yoğunlaştırdı. Binlerce Komünist, Komünist Gençlik Birliği üyesi (Komsomollar) ve sendikacı, Parti'nin çağrısı üzerine cepheye gittiler.

Lenin, ülkenin içinde bulunduğu güçlükleri saklamadı, tersine emekçi halka daima gerçekleri söyledi. Parti'ye de böyle yapmasını öğretti. Partililer fabrikalara, işletmelere, madenlere, işçi kasabalarına ve köylere gittiler. İşçilere, köylülere, askerlere ve denizcilere Sovyet Cumhuriyeti'nin içinde bulunduğu güç durumu anlattılar, onları Sovyet iktidarını güçlendirmeye ve savunmaya çağırdılar. Partililer daima tehlikenin göbeğindeydiler ve gözüpek davranışlarıyla öteki insanlara örnek oldular. Bu karanlık günlerde gösterdiği sağlamlık ve soğukkanlılık ve zafere olan güçlü inancı, Parti'yi halka daha da yaklaştırdı. Lenin, Parti'nin savaşı kazanmak için güçlü, iyi örgütlü bir saf tuttuğunu söylüyordu. Halk tarafından desteklenmezse, dünyadaki en iyi ordu bile yenilirdi. Orduya silâh, yiyecek ve giyecek gerekliydi, bütün bunlar ise cephe gerisinden geliyordu.

Fabrika işçileri ve bütün emekçiler, önderlerinin çağrısına fabrika ve tarlalarda kitlesel bir kahramanlıkla karşılık verdiler. 1919 yılı ilkbaharından başlayarak, Moskova demiryolları işçilerinden ilk işareti alan ülkedeki bütün işçiler devlet hesabına ücretsiz fazla mesai (subotnik) yaptılar. Lenin, **Büyük Bir Başlangıç** adlı makalesinde bu **subotnikleri** yeni bir çağ açan bir olay diye niteledi, çünkü bunlar çalışma konusunda komünist tavrın başlangıcını işaret ediyorlardı. Lenin sınıfsız toplumun, sıradan iş-

çilerin emeğin üretkenliğinin artmasına ve toplumun tümüne ait tahıl, demir, kömür ve öteki malların her gramının korunmasına ilgi gösterdikleri zaman başlayacağını söylüyordu. Lenin de 1920 yılının 1 Mayısında Kremlin'de düzenlenen bir subotnik'e katıldı.

Lenin, yeni toplumsal düzenin başarısı için en önemli şeyin, son tahlilde, emeğin üretkenliği olduğunu vurgulayarak, işçileri emeğin üretkenliğini artırmak için ellerinden geleni yapmaya çağırdı.

Sovyet Cumhuriyeti kendisini 14 devletin saldırısına karşı savunmak zorundaydı. Müdahalecilere ve Rus karşı-devrimcilerine karşı zaferi kazanmak için başka her şey ikinci planda kalmak durumundaydı. Savaş rejimi yalnızca ordu ve donanmada değil aynı zamanda sanayi ve ulaşımda da uygulandı. Sovyet Hükümeti orduyu ve işçileri besleyebilmek için ülkede kıt bulunan yiyecek stoklarının dağıtımında sert tedbirler uygulamak zorunda kaldı. Orduyu ve işçileri beslemek için köylülerin bütün fazla tahıllarını devlete vermek zorunda oldukları bir «tekâlif» sistemi uygulandı. Lenin, kuşatılmış bir kalede Sovyet iktidarının ancak bu sistemi uygulamakla ayakta kalabileceğini söylüyordu. Herkesin çalışması zorunlu kılındı ve ancak çalışanlara yiyecek verildi. Savaşın ve ekonomik yıkımın zorunlu kıldığı geçici bir tedbir olan ve «Savaş Komünizmi» adıyla bilinen bir ekonomik politika kabul edildi.

Sekizinci Parti Kongresi dış müdahalecilerle ve içerdeki karşı-devrimcilerle savaşımın en üst düzeyine ulaştığı bir sırada toplandı. Kongre, Paris Komünü'nün yıldönümü olan 18 Mart 1919'da toplantısına başladı. Rus proletaryası Komüncülerin düşledikleri ve uğrunda savaştıkları amacı gerçekleştiriyordu. Lenin, Kongre'ye Merkez Komitesinin çalış-

ması, Parti Programı ve kırsal bölgelerdeki çalışmalar hakkında raporlar sundu. Sovyet devletinin tutarlı bir barış politikası izlediğini, fakat burjuva devletlerinin Sovyet devletine karşı korkunç bir savaş açtıklarına dikkati çekti. Sonuç olarak Cumhuriyetin savunma gücünü artırmak ve düşmanı püskürtmek gerekliydi.

Lenin, kırsal bölgelerdeki çalışma hakkındaki raporunun büyük bölümünü köylü nüfusun çoğunluğunu oluşturan orta köylüler karşısında alınacak tavıra ayırdı. Lenin, orta köylülerle güçlü bir ittifak yapılmaksızın sosyalizmin kurulmasının olanaksız olduğunu söylüyordu. Lenin'in bu raporundan sonra Kongre, orta köylülerle yakın bir ittifak politikası gütmek üzere bir karar kabul etti.

Parti'nin, kulaklarla mücadele için, işçi sınıfının -esas destek yoksul köylüler olmak üzere- orta köylülerle ittifakını güçlendirme politikası, İç Savaşın başarıyla sonuçlanmasında, emperyalistlerin ve Beyaz Muhafızların bozguna uğratılmasında ve sosyalizmin kurulmasında kesin bir rol oynamıştır.

Sekizinci Kongre, kapitalizmden sosyalizme geçiş dönemi sırasında Komünist Partisi'ne düşen ödevleri ortaya koyan yeni bir Parti Programı kabul etti. Program'la ilgili raporunda Lenin, bu programın bilimsel bir temele dayandığını, gerçeklerden hareket ettiğini, yeni sosyalist toplumun kuruluşunda işçi sınıfına ve Parti'ya bir kılavuz olarak hizmet edeceğini vurguladı.

Sevinçle coşan delegelerin tümü Program lehinde oy kullandılar. Bu, iktidarda olan ve toplumu sosyalizm doğrultusunda dönüşüme uğratan bir Komünist Partisi'nin ilk programıydı.

Lenin, Sovyet devletinin kurulmasıyla ve ülke

savunmasının örgütlenmesiyle ne kadar meşgul olursa olsun, birçok işçi ve köylü delegasyonlarıyla ve kardeş Komünist Partilerin temsilcileriyle görüşecek zamanı yine de buluyordu. Üst kademe yöneticilerini olsun, sıradan Parti üyelerini olsun daima dikkatle dinlerdi.

Lenin, halka daima ilgi gösterirdi. Emekçi halk için sanatoryumlar kurulması, okulların, çocuk yuvalarının ve hastabakıcı okullarının daha verimli hale getirilmesi için tedbirler hazırladı. Bütün Parti ve hükümet görevlilerine emekçi halka candan ilgi göstermeleri gerektiğini öğretti, emekçi halk da büyük önderlerine binlerce mektup ve mesaj göndererek buna sıcak bir sevgiyle cevap verdi.

Toplantı ve mitinglerdeki konuşmalarında Lenin, emekçileri, yeni yaşamın kurulmasına yardımcı olmaya teşvik etti ve bunu fiilen öğretti. Basit terimlerle konuşarak ve daima konunun canalıcı noktasını belirterek metal işçilerine, madencilere, demiryolu ve tekstil işçilerine seslendi. Konuşmaları, emekçilerin gücüne olan ateşli ve sarsılmaz bir inançla doluydu. Lenin tarafından kabul edilen işçi heyetlerinden birine katılmış olan Bakûlü petrol işçisi A. A. Nikişin şunları anımsamaktadır: «Kremlin'den çıkınca birbirimize izlenimlerimizi anlatmaya başladık. Lenin'in olağanüstü şeylerden, olağanüstü bir dille söz edeceğini ummuştuk. Oysa o, en olağan şeyleri en basit bir dille anlattı. Lenin'in bizim hayatımızı yaşadığını, bizim hakkımızda her şeyi bildiğini, olanaklarımızı incelediğini, zayıf yönlerimizi anladığını ve bunları içtenlikle belirttiğini görmek kolaydı. Olanca gösterişsizliği ve olağanüstü sıcak tavrıyla hepimizi kendine hayran bıraktı ve yanına girişimizden beş dakika sonra kendimizi onunla eski birer dost

gibi hissettik ve tam bir rahatlık içinde olduk. Ortada kasıntı diye bir şey yoktu, her şey basit, doğal ve kolaydı.» İşçilerin ve köylüler Lenin'den sevgiyle «bizim İlyiç» diye sözederlerdi.

Lenin'de kitlelerin yaratıcı gücüne derin bir inanç vardı. Sıradan işçi ve köylülerin, özellikle kadınların Parti, devlet ve sendika çalışmalarına geniş ölçüde katılmasını gözetirdi. Lenin, sosyalizmin kurulması davasının, kamu işlerine milyonlarca kadının katılmasıyla sağlamlaşacağını söylerdi. Kadın işçi ve çiftçilerin toplantılarında ve konferanslarında sık sık konuştu. Burjuva cumhuriyetlerinin tümünün kadınlar için yüz yılda yapmış olduğu şeylerin daha fazlasını Sovyet iktidarının kısa bir dönemde yaptığını söyler: kadınları sosyalist devletin savunulmasına ve kurulmasına etkin şekilde yardımcı olmaya teşvik ederdi.

Lenin gençlik hareketiyle yakın bir temas içindeydi. Onun tavsiyesi üzerine Parti, en iyi bazı üyelerini genç erkeklerin ve kadınların politik eğitimi için görevlendirdi. Şimdi Lenin'in adını taşıyan Komünist Gençlik Birliği onun yönetimi altında kuruldu.

Lenin ve Uluslararası Komünist Hareket

Lenin, Rus işçi sınıfının ve Bolşevik Partisi'nin zengin devrim deneyimini ve yeni koşullarda oluşturdukları devrim teorisini uluslararası işçi sınıfı hareketini geliştirmek ve Komünist Enternasyonal'i örgütlemek için kullandı.

1918 yılının ikinci yarısında, Almanya, Avusturya, Finlandiya, Macaristan ve Polonya gibi birçok ülkede Komünist Partileri kuruldu. 1919 Ocak'ında Lenin, Avrupa ve Amerika işçilerine Üçüncü Enternasyonali kurmaları için çağrıda bulundu. 3. Enter-

nasyonalin Birinci Kongresi 1919 Martında toplandı. Bu Kongre çalışmalarını Lenin yönetti, bu kongreye burjuva demokrasisi ve proletarya diktatorası üzerine bir rapor sundu ve orada Sovyet iktidarı hakkında konuştu.

Sovyet'ler (şûralar) aracılığıyla yürütülen emekçi iktidarının demokratik mahiyetini, Rusya'daki Sovyet iktidarı deneyimlerinden hareket ederek gösterdi. Sovyet halkının karşı-devrime ve emperyalistlerin istilâsına karşı savaşımını başarıyla yürütmesini ve yepyeni bir yaşam kurmaya başlamasını mümkün kılan, proletarya iktidarı olmuştu.

Birinci kongre. Üçüncü Enternasyonal'in (Komintern'in) kuruluşunu ilân etti. Lenin, Komintern'in öteki kongrelerine de katıldı. Bunlar 1920'deki İkinci Kongre, 1921'de Üçüncü Kongre ve 1922'deki Dördüncü Kongreler olmuştur. En önemli komisyonlarda çalışmış köylüler ve ulusal sorunlar üzerine, ezilen uluslar konusundaki tavır üzerine, sömürgeler üzerine, Komünist Partilerin rolü ve taktikleri üzerine konuşmuş ve Komintern Kongrelerinin en önemli kararlarının taslaklarını hazırlamıştır. Lenin, ateşli bir yurtseverdi. Halkını, Rus kültürü, dili ve edebiyatını severdi. Aynı zamanda Lenin, büyük bir proleter enternasyonalistiydi. Bolşevik Partisi'nin, Rusya işçi sınıfının ve tüm emekçilerinin çıkarları ve ödevleri ile uluslararası işçi sınıfının ve Komünist hareketin çıkarlarını ve ödevlerini birbiriyle kaynaştırdı. Lenin, Rusya'daki devrimi dünya sosyalist devriminin bir parçası sayardı.

Lenin, uluslararası Komünist ve işçi sınıfı hareketinin önderleriyle yakın temas halinde idi. Onlara yazdığı mektuplarda yeni sosyalist demokrasinin bü-

tün ülkelerde kaçınılmaz başarısına olan sarsılmaz inancını dile getiriyordu.

Lenin, Macaristan ve Bavyera'da (1919 ilkbaharında) Sovyetler (şûralar) kurulmasına sevindi, Macaristan devriminin önderi Bela Kun'u, Alman işçi sınıfı hareketinin tanınmış kişileri Clara Zetkin, Karl Liebknecht ve Rosa Lüksemburg'u ve öteki ülkelerdeki proletarya devrimcilerini destekledi.

Lenin, uluslararası Komünist hareketinin birliğini güçlendirmesine özel bir ilgi gösterirdi. Komünist ve sosyalist partilerdeki işlerin durumuyla yakından ilgilendi ve bir yandan Marksçılığın her yönden tahrifini ve bayağılaştırılmasını eleştirirken, bu partilerin içindeki gerçekten devrimci unsurları biraraya getirmek için yorulmadan çalıştı. Komünist Partisi ile diğer işçi sınıfı partileri arasındaki bağları geliştirmeyi ve birbirlerini durumlarından ve faaliyetlerinden haberdar etmelerini gerekli sayıyordu. Kendi payına o daima böyle yaptı.

Rus komünistlerinin edindikleri deneyimleri çeşitli ülkelerin genç Komünist Partilerine aktarmak bu deneyimleri onlara kazandırmak için Lenin, 1920'de Bolşevik Parti'nin gelişmesini, savaşımını ve kazandığı başarıların tarihini aydınlatan **Sol-Kanat Komünizmi, Bir Çocukluk Hastalığı** adlı kitabı yazdı.

Lenin, Komünist Partisi'nin, açık oportünistler olan Menşeviklere, Sosyalist-Devrimcilere, işçi sınıfının ve Marksçılığın öteki düşmanlarına karşı savaşla büyüyüp güçlendiğini yazıyordu. Saflarındaki çelik disiplinden, kitlelerle kurduğu yakın bağlardan ve daima Marksçı teorinin kılavuzluğunda hareket etmesinden ötürü Parti, muazzam güçlüklerin üstesinden geldi. Sağ-kanat oportünizmini işçi sınıfı hareketi için başlıca tehlike olarak gören Lenin, Ko-

münist partilerin yığınlar karşısındaki rolünü ve ödevlerini yanlış anlayan, burjuva parlamentolarında ve sendikalarda çalışmayı reddeden ve diğer partilerle anlaşma ve uzlaşma olanaklarını inkâr eden, Komünist Partilerin içindeki «Sol» önderlerin hatalarını da sert bir biçimde eleştirdi. Onların devrimci eylemi bırakıp, devrim lâfazanlığına dalmaları, işçi sınıfı davası için, bütün dünya Komünist hareketi için zararlı ve tehlikeli oluyordu ve Parti'yi yığınlardan koparabilirdi. Lenin, Komünistlerin kitleler içinde çalışmaları gereğine işaret etti.

Lenin, Komünistlere taktiklerinde esnek olmalarını öğretti, onları genel doğruların somut ödevlere dogmatik, klişeci bir biçimde uygulanmasına karşı uyardı. Bu, Komünist Partilerin yanlışlardan sıyrılmalarına, işçi sınıfının düşmanlarına karşı daha başarılı bir biçimde savaşmalarına ve kitlelere kılavuzluk etmeye yetenekli olgun Marksçı Partiler haline gelmelerine yardımcı oldu. Bu çalışma, bütün dünya komünist hareketinde hâlâ büyük önem taşır.

Sosyalist Toplumun Kurucusu

1920 yılı başlarında Kızıl Ordu hemen hemen bütün cephelerde müdahalecileri ve içteki karşı - devrimcileri yenilgiye uğratmıştı. Ülke nefes alacak bir zaman kazandı. Lenin ve Bolşevik Partisi ülkenin araç ve kaynaklarının çoğunluğunu hemen ekonominin kurulmasına, ulaşımın, yakıt sanayiinin ve ekonominin önemli diğer kesimlerinin onarılmasına kaydırdı.

Ekonominin kurulması için bir plan yapılması gerektiğinden, Parti kongresinin bir daha toplanması kesin bir zorunluluk oldu. Bu yeni kongrenin başlıca amacı, askerî eylemden, barışçı biçimde, tüm

ulusal ekonominin onarılması ve geliştirilmesine geçişin yollarını ve araçlarını belirlemekti.

Dokuzuncu Parti Kongresinde, hatta iç - savaş henüz sona ermeden önce Lenin, ülkeyi yeniden canlandırma ödevini ortaya attı. Kongre, hazırlanan programa dayanarak ulusal ekonomide elektrik kullanımın yaygınlaştırılmasına öncelik veren tek bir ekonomik plan yapma sorununu ele aldı.

O yerebatası yoksulluk ve yıkım döneminde Lenin, Sovyet Cumhuriyetinin büyük geleceğini önceden gördü. Sovyet sisteminin gerek askerî başarılar için, gerekse sosyalizmin kurulması için tükenmez bir güç kaynağına sahip olduğuna derin bir inancı vardı.

Lenin sosyalizmin ve sınıfsız toplumun kurulması için büyük ölçekli sanayi ve elektrikleştirmenin zorunlu olduğu görüşündeydi. «Sınıfsız toplum, Sovyet iktidarı artı tüm ülkenin elektriklendirilmesidir» diyordu.

O sırada Sovyet Rusya'nın düşmanları, Bolşevik Partisi'nin ve halkın içinde bulundukları güçlükleri hiç bir zaman çözemeyeceklerini, elektriklendirme planının hiç bir zaman gerçekleştirilemeyeceğini ileri sürüyorlardı. 1920'de Moskova'yı ziyaret etmiş ve Lenin'le konuşmuş, birçok bilim kurgu romanı yazmış tanınmış İngiliz yazarı H. G. Wells bile Lenin'in büyük düşüncesini kavrayamamış ve ona «Kremlin'in hayalcisi» adını takmıştı. Wells, Lenin'in ülkeyi elektriklendirme planında «elektrik ütopyası»ndan başka bir şey görmemişti. Lenin ona «on yıl sonra gene gelin, o zaman Rusya'nın neler yapmış olduğunu göreceksiniz» dedi. 1920 yılının başlarında Lenin'in inisyatifi üzerine kıdemli bir Parti üyesi olan G. M. Krijijanovsky başkanlığında tanınmış bilim

adamları ve mühendislerden oluşan bir komisyon kuruldu. Lenin'in, G. M. Krijijanovsky, R. E. Klason, A. V. Vinter ve öteki tanınmış bilim adamlarına yazdığı mektuplar ve notlardan, Komisyon çalışmalarına nasıl kılavuzluk ettiği hakkında bir fikir edinilebilir. 1920 rakamlarına göre elektrik üretimini 17 kat ve toplam sanayi üretimini yaklaşık 15 kat artırmak için 10-15 yıl içinde 30 büyük elektrik santralı kurmaya karar verildi.

Lenin bu planı, Parti'nin ekonomik çalışmasının temeli, partinin ikinci programı sayıyordu. Plan üzerindeki çalışmalar, ekonomik parçalanma döneminde, iç ve dış düşmanlara karşı savaş sırasında başladı. Yöresel köylülerin «İlyiç lambaları» adını taktığı elektrik lambaları Moskova'nın yakınlarında küçük bir köy olan Kaşino'da ışımaya başladığında Lenin çok sevindi. Plan rekor denebilecek bir sürede gerçekleştirildi ve H. G. Wells 1934 yılında Sovyetler Birliğini yeniden ziyareti sırasında bunu kendi gözüyle gördü.

1920 yılında emperyalistlerin son saldırısı da püskürtüldü ve İç Savaş halkın tarihsel zaferiyle sona erdi. Lenin'in önderliğindeki Komünist Partisi Sovyet halkına İç Savaşın bütün sıkıntılarını atlatmasında başarılı bir biçimde ve gözüpekçe öncülük etmişti, şimdi ise ekonominin barışçı kuruluşunda muazzam yeni güçlüklerle yüz yüze gelinmişti.

Sanayi üretimi alabildiğine düşmüş, savaş - öncesinin tam yedide birine inmişti. Beyaz Muhafızların ve yabancı müdahalecilerin işgal etmiş oldukları bölgelerde durum özellikle kötüydü. İşletmelerin çoğunluğu yakıt ve hammadde yokluğundan çalışmıyordu. Kişi başına bir kilogramdan az pik - demir ve bir metreden az pamuklu kumaş üretiliyordu. Demir-

yolu ulaşımı tamamen bozulmuştu. Kentlerde fabrika işçileri açlık çekiyorlardı.

Bu karanlık dönemde Lenin'in akıllılığı yeni bir güçle ortaya çıktı. Lenin, Parti'nin ve Sovyet devletinin ekonomik politikasında keskin bir dönüş önerdi. Yeni Ekonomik Politika (N.E.P.), genel çerçevesi 1918 yılında Lenin'in **Sovyet Hükümetinin Âcil Ödevleri** adlı broşüründe çizilmiş olan sosyalist ekonominin temellerini atma planının gelişmiş bir biçimiydi.

Lenin ulusal ekonominin onarılmasına tarımdan başlamak gerektiğini açıkladı; çünkü sanayi merkezlerinin tahıl ve hammadde ihtiyaçları karşılanamıyordu.

Lenin ülkede küçük çiftçiliğin yaygın durumuna işaret etti. İşçi sınıfı milyonlarca köylüyle birlikte hareket etmek, onların görüşlerini değiştirmek ve onları sosyalizmin kurulmasına çekmek zorundaydı. Ve bu ancak yeni ekonomik politikanın uygulanmasıyla başarılabilirdi. Bu politikanın özü neydi ve neden buna «yeni» denmişti?

Lenin, ürün - fazlasının aranması yerine verginin sabit miktarda ürün olarak toplanmasını, tahılda ve diğer ürünlerde ihtiyaç - fazlasının özel alımsatımının serbest bırakılmasını önerdi. Lenin, Parti'nin önüne ticaret organizasyonunun mükemmelleştirilmesi ve yeniden örgütlendirilmesi ödevini koydu: Kapitalistlerin sattığı malların daha iyisinin ve daha ucuzunun işçilere ve köylülere nasıl sağlanabileceğini komünistlerin öğrenmelerini istedi. Bu, köylülerin daha fazla tahıl üretmelerini sağlayacak ve sonunda ulusal ekonominin düzelmesi ve gelişmesi için bir hızlandırıcı görevini görecekti. Lenin, Yeni Ekonomik Politikanın işçi sınıfı ve köylüler arasındaki ittifakı güç-

lendireceğini ve Sovyet iktidarını sağlamlaştıracağını söyledi.

Bolşevik Partisinin 1921 yılında toplanan Onuncu Kongresi, Lenin'in Yeni Ekonomik Politika uygulama önerisini kabul etti.

Yeni Ekonomik Politika kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminde tek doğru politikaydı. Bir bakıma bu bir gerilemeydi; çünkü kapitalizmin kısmen canlanmasına yol açan özel ticareti ve işçi kiralanmasını serbest bırakıyordu. Ancak bu, Sovyet sistemi için bir tehlike teşkil etmeyen geçici bir gerilemeydi. İktidar işçi ve köylülerin elindeydi; sanayi, toprak, bankalar, demiryolları ve su yolları devlet malıydı.

Ülkenin geçirdiği sıkıntılar Komünist Partisinin iç durumunda da ifadesini buldu. 1920 yılının sonunda Partinin, yarıya yakını işçilerden dörtte biri köylülerden ve geri kalanı da büro işçilerinden, kendi hesabına çalışan zanaatkârlardan ve aydınlardan oluşan 500.000 üyesi vardı. Bazı eski Menşevikler ve Sosyalist Devrimciler özledikleri doğrultuyu Parti'de buldular, üyelerin bir kesimi ise politik bakımdan istikrarsızdı. Troçki, Buharin ve öteki hizipçilerin başını çektiği Parti aleyhtarı gruplar yeniden ortaya çıkarak sosyalizmin kurulmasının hangi yollardan gerçekleşeceği sorunları konusunda ve sendikaların rolü konusunda Parti'nin çizgisine karşı geldiler. Muhalefet, Parti disiplinini bozdu ve Partiyi bölmeye çabaladı.

Partinin gücünün başlıca kaynaklarından birinin partideki birlik olduğunu iyi bilen ve buna özel bir önem veren Lenin tehlikeyi zamanında gördü. Parti içindeki bölünmenin, sonunda ister istemez işçi sınıfı ile köylüler arasındaki ittifakın bozulmasına, Sov-

yet iktidarının devrilmesine ve kapitalizme dönülmesine yolaçacağını söylüyordu. Kongre, parti birliğinin güçlendirilmesi konusunda, taslağını Lenin'in hazırladığı bir karar sureti kabul etti ve Merkez Komitesi üyeleri de içinde olmak üzere Parti üyelerinin, hizipçi faaliyetlere girmeleri halinde Parti'den atılacaklarını ilân etti. İhtiyaç - fazlası üretimin vergilenmesi yerine verginin sabit miktarda ve ürün olarak alınması sistemini getiren yasa onaylandı.

Lenin, alınan kararların uygulanıp uygulanmadığına daima bakardı. Tarımsal üretimin iyileştirilmesi ve üretkenliğin artırılması üzerinde durdu, tarımda sosyalist sektöre en büyük desteği gösterdi, kendi deyimiyle gerçekten proleter tipi tarım işletmeleri olan devlet çiftliklerinin çalışması üzerine çok geniş bir inceleme yaptı, kollektif çiftlikleri destekledi ancak kurulmalarında acele edilmemesi için uyarıda bulundu.

Lenin, işçi ve köylülere Yeni Ekonomik Politikanın özünü ve bunu uygulamanın yollarını ayrıntılı bir biçimde açıkladığı **Ürün Biçimindeki Vergi** broşürünü, **Ekim Devriminin Dördüncü Yıldönümü** ve **Şimdi ve Sosyalizmin Tam Zaferinden Sonra Altının Önemi** adlı makaleleri yazdı. Lenin'in talimatlarına dayanarak Parti, ekonomiyi onarma, halkın yaşam koşullarını iyileştirme ve kömür madenciliğini, petrol ve maden işleme sanayilerini yeniden canlandırma çalışmalarına başladı. İlk enerji santralları Lenin'in doğrudan gözetimi altında kuruldu. Lenin, sanayinin düzeltilmesi ve geliştirilmesi için, maliyet muhasebesine, üretimin kârlılığına, işçiler için maddi özendiriciler bulunmasına, maddî kaynakların ekonomik bir biçimde kullanılmasının teşvikine ve üretimin iyileştirilmesine büyük önem veriyordu. Lenin,

emekçi halkı toplumsal bakımdan daha bilinçli kılmayı, onlarda sorumluluk duygusunu geliştirmeyi ve işleri için kişisel ilgi duymalarını gerekli sayıyordu.

Parti ve Sovyet Hükümeti bir yandan ulusal ekonominin merkezî planlamasının sağlamlaştırılmasına çalışırken, öbür yandan yöresel inisyativi teşvik etti. Lenin'in Devlet Planlama Komitesi Başkanı G. M. Krijijanovski'ye gönderdiği mektuplar onun, bu Komitenin çalışmalarını ne kadar derinden kavramış olduğunu ve planın gerçeklerle bağlantılı olmasını, bilime ve ileri pratik tecrübeye dayanmasını nasıl ısrarla istediğini gösterir.

Lenin, bilim ve teknolojide ilerici olan ve ilerisi için ümit vaadeden her şeye çok dikkat ederdi. Donetz Kömür Havzasında kömür kesme makinaları kullanılmasına, kömürün hidrolik yöntemle çıkarılmasına v.b. canlı bir ilgi gösterdi. İcatlara karşı büyük ilgi duyduğunu ve mucitlere büyük destek gösterdiğini ortaya koyan birçok belge vardır.

Lenin idarî çalışmaların örgütlendirilmesine, devlet cihazının işletilmesine büyük bir dikkat gösterirdi ve kırtasiyeciliği, verimsiz çalışmayı hoşgörmezdi. Sovyet yasalarının çerçevelerinin saptanmasına etkin olarak katıldı, sosyalizmin hukuksallığına saygı gösterilmesini sağlamak için elinden geleni yaptı. Yasa metnine konulmadan önce her önemli girişimin ilk önce pratikte denenmesi gerektiği görüşündeydi. Bir yasa yapıcının «sıçramadan önce tekrar tekrar etrafına bakması» gerektiğini söylerdi.

Lenin, Hükümet ve Parti personelini herkesin tanıdığından daha iyi tanırdı. İnsanlarda en çok değer verdiği şeyler, bilimsel sosyalizme olan sadakat, kişinin kendi işini iyi bilmesi, Parti çizgisini korumada sağlamlık, aynı zamanda halka karşı esnek, an-

layışlı ve dikkatli davranmaktı. Salt emirler çıkararak yönetmeyi, halka emirler yağdırmayı, yoldaşlara ve astlara karşı kabalığı sert bir biçimde suçlardı.

Hastalık ağır basıyor Alabildiğine yorgunluğuna, almış olduğu yaraların etkisinin eklenmesiyle (vücudunda bir merml çekirdeği kalmıştı), Lenin'in sağlığı bozuldu. Doktorlarının ısrarı üzerine, 1921 yılı kışından sonra sık sık çalışmalarına ara verip tedavi görmek ve hava değişimi almak zorunda kaldı. 1922'de sağlık durumu daha da bozulduysa da, devlet işleriyle her gün ilgilenmeye devam etti.

1922 yılı Mart ayında Onbirinci Parti Kongresi'nde bir konuşma yaptı. Merkez Komitesi adına sunduğu politik raporda Yeni Ekonomik Politika'nın birinci yılının sonuçlarını değerlendiren Lenin, ulusal ekonominin bütün dallarında ilerleme sağlandığını ve işçi sınıfı ile köylüler arasındaki ittifakın güçlendiğini açıkladı. Bunun yanısıra Lenin, eksiklikleri de eleştirdi ve Hükümet, Parti ve ekonomik kuruluşların faaliyetlerinin kusursuz hale getirilmesini hedef tutan Bolşevik eleştirinin ve özeleştirinin bir örneğini ortaya koydu. Geri çekilmenin sona erdiğini, kapitalist unsurlara karşı bir taarruzu örgütleme zamanının geldiğini bildirdi. Yeni hayatın kurulmasında Parti'nin rolünü belirtti ve Oktobr Devriminin kazanımlarını yeryüzünde hiç bir gücün yokedemeyeceğine değinerek: «Çünkü onlar artık 'bizim' kazanımlarımız değil, dünya tarihinin kazanımlarıdır.» dedi.

Yaz yaklaşırken Lenin, Moskova'ya pek uzak olmayan Gorki köyüne taşındı. Mayıs sonunda hastalığı şiddetle üsteledi.

İşçiler ve köylüler ülkenin her yanından, önder-

lerine bağlılıklarını bildiren ve tam sağlığına kavuşmasını dileyen kaygılı mesajlar gönderdiler. Temmuz ortalarında durumu biraz iyileştiğinde Lenin, iş yazışmalarına yeniden başladı ve bazı kitaplar ismarladı.

Ekim ayında, Halk Komiserleri Konseyinin toplantılarına başkanlık ederek, Parti Merkez Komitesi çalışmalarına katılarak ve konuşmalar yaparak çalışmaya yeniden başladı.

13 Kasım 1922'de Komintern'in Dördüncü Kongresi'ne bir rapor sundu: **Rus Devriminin Beş Yılı ve Dünya Devriminin Geleceği.** Delegelere, Yeni Ekonomik Politika'ya dayanarak Sovyet iktidarının neler başardığını anlattı. Komünist Partisi ve halk yığınlarının kahramanca çalışması sayesinde, Sovyet Cumhuriyeti, Yeni Ekonomik Politika'ya (N.E.P.) dayanarak ekonomik alanda genel bir hamle yapmıştır diyordu. Maliye sistemi sağlamlaşmış, ticaret gelişmiş, köy ekonomisi güçlenmiş, hafif sanayinin eski durumuna ulaşmasında ileri bir adım atılmış, işçilerin durumu düzelmiş ve kültürel alanda oldukça ilerleme sağlanmıştı. Lenin bu başarıların, Parti'nin ve yeni devletin yürüttüğü doğru politikayla gerçekleştiğini söyledi.

Sözlerini bitirirken Lenin, delegelerden Bolşevik Partisi'nin deneyimlerine ve Rus devriminin derslerine dogmatik bir yaklaşımla değil, yaratıcı bir gözle bakmalarını istedi.

20 Kasım'da Lenin Moskova Sovyetinin Genel toplantısında konuştu. Ülkenin, Beyaz Muhafızlar ve müdahalecilerin yenilgisinden sonraki durumunu anlattı, halkın karşısındaki sorunları, bunları çözmek için gerekli araç ve yöntemleri ve tutumlu bir ekonomik yönetime duyulan gereksinmeyi belirtti. Sos-

yalist toplumun kurulmasında Parti'nin rolü üzerinde önemle durdu ve «Yeni Ekonomik Politika (N.E.P.) Rusyası, sosyalist bir Rusya olacaktır» diyerek güçlü inancını haykırdı. Bu, Lenin'in halk önünde yaptığı son konuşma oldu.

Lenin, Rus olmayan milliyetlerin ezilmesiyle ve eşitsizliğiyle her zaman savaştı. Ulusların dostluğunu Sovyet devletinin gücünün temeli saydığından, Oktobr Devriminin zaferinden sonra ulusal cumhuriyetlerin gelişmesi için yorulmadan çalıştı. Ayrı Sovyet Cumhuriyetlerinin tek bir federal devlet olarak birleşmelerini önerdi.

Ancak birleşme nasıl ve hangi temelde olacaktı? Lenin bu soruyu, RKP (B) Merkez Komitesi Politik Bürosu üyelerine yazdığı ve sonradan: **SSCB'nin Kuruluşu Üzerine** ve **Milliyetler Sorunu ya da «Özerkleşme» Üzerine,** adlarıyla yayımlattığı broşürlerde cevapladı.

Lenin, ulusların dostluğuna dayalı, tamamen yeni tipte, çok-uluslu bir devleti, eşit ve bağımsız ulusların gönüllü birliği olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni proletarya enternasyonalizmi ilkelerine dayalı olarak kurmanın gerekli olduğunu söylüyordu.

Sovyetlerin Birinci Tüm-Birlik Kongresi (Aralık 1922) Lenin'in fikirlerini uyguladı; Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin kurulmasına karar verdi Lenin, SSCB Halk Komiserleri Kurulu Başkanı seçildi.

Aralık 1922'de Lenin'in sağlığı bozuldu, ancak Ocak ve Şubat 1923'de bir ölçüde düzeldi. Bu süre de ünlü son makalelerini dikte ettirdi: **Kongre'ye Mektup, Bir Günlükten Sayfalar, İşbirliği Üzerine, Devrimimiz, İşçi ve Köylü Denetimini Nasıl Yeniden Ör-**

gütlemeliyiz, **Az Olsun Öz Olsun.** Bunlar Lenin'in politik vasiyetnamesi oldular.

Güçlü iradesi, taşıdığı sorumluluk bilinci, Parti'ye ve Sovyet ülkesinin geleceğine duyduğu ilgi; Lenin'e, hastalığın acılarının üstesinden gelerek, hastalığa meydan okurcasına altı haftada bir dizi eser yazma gibi insan yeteneklerinin ötesinde görünen bir işi yapma gücünü verdi.

Lenin'in Sosyalizmin Kurulmasıyla İlgili Planı

Lenin'in birbiriyle yakından ilişkili olan son mektup ve makaleleri, özü bakımından tek bir yapıttır; orada Lenin SSCB'de sosyalizmin kurulması için yaptığı büyük planın hazırlıklarını tamamlayıp, dünya kurtuluş hareketinin genel geleceğinin ışığı altında Rusya'da gerçekleşecek sosyalist dönüşümün programını da genel bir biçimde ortaya koymuştur.

Trocki ve izleyicileri, Rusya'da sosyalizmin kurulması için gerekli koşulların bulunmadığını ileri sürerlerken Lenin, sosyalizmin zaferi için gerekli her şeye Rusya'nın sahip olduğu görüşünü bilimsel temelleriyle birlikte ortaya koyuyordu. Lenin'e göre en önde gelen ödev sanayii, özellikle ağır sanayii eski durumuna kavuşturmak ve geliştirmek, teknik ve ekonomik geriliği yenmek, bu alanda dünyanın ileri ülkelerine yetişip, onları geçmekti. Bunun için ülkenin elektriklendirilmesi, sanayileştirilmesi ve emeğin üretkenliğinin artırılması gerekiyordu.

Lenin, sosyalizmin kurulması için işçi ve köylüler arasındaki ittifakın güçlendirilmesinin esas olduğuna inanıyordu. İşçi sınıfı, köylülere yol göstermeli, onu sosyalizmin kurulmasına çekmeli; küçük ölçekli, dağınık, bireysel işletmelerin, makineleşmiş büyük kollektif çiftlikler biçiminde yeniden örgütlenmesi

için köylülere yardım etmeliydi. Köylülerin kişisel çıkarlarını devletin ve tüm olarak toplumun çıkarlarıyla kaynaştırması bakımından kooperatifler, köylüleri sosyalizmin kurulmasına çekmenin tek çıkar yolu idi. Sovyet devleti, traktörler ve diğer tarım makinalarını sağlayarak köylülerin kooperatifler kurmalarına yardımcı olmalıydı.

Lenin, sosyalizmin kurulmasını kültür devrimiyle bağlantılı duruma getirdi. Halkın eğitimini yükseltmek için hiç bir şey esirgememesini söyledi. Parti'ye en kısa zamanda okuma yazma bilmezliği ortadan kaldırma; ilk, orta, meslekî ve yüksek okullar şebekesini genişletme, bütün bilimleri geliştirme ve Sovyet aydınlarını halkın içinde yetiştirme ödevini verdi. Kültür alanındaki büyük başarıların bir yana bırakılmayıp, temel olarak alınmasını istedi.

İşte, Lenin'in sosyalizmin kurulmasıyla ilgili planının ana unsurları: Sanayileşme, kooperatif topluluklar yoluyla tarımın sosyalist dönüşümü ve kültür devrimi idi.

Sosyalizmi kurmanın temel aracı, proletarya devletidir, diyordu Lenin. Sovyet iktidarı eski devlet aygıtını değiştirdi ve emekçi halkın geniş ölçüde katılmasıyla yeni bir Sovyet devleti yarattı. Tarihsel bakımdan bu, çok büyük bir olaydı. Bununla birlikte, ilk dönemlerde yeni devletin her kesimi yeteri kadar etkili çalışmadı. Yeni devlet görevlileri devlet yönetme deneyiminden yoksundular.

Lenin, devletin nasıl yönetileceğini halka ısrarla öğretti. Kırtasiyecilikle, biçimcilikle, emekçilerin çıkarlarına ve gereksinimlerine karşı duyarsız davranışlarla savaştı ve yöneticiliğin örneğini kendi kişiliğinde verdi. O'nun başkanlığında, Halk Komiserleri Konseyi'nin oturumları daima ciddi ve sistemli yürü-

tüldü. Hiç bir zaman bir dakika bile gecikmedi. Bütün konuşmacılardan kesin, doğrulanmış olay ve rakamları sunmalarını isterdi. Genel, belirsiz bildirimlere, sağlıklı ve kesin olmayan bilgilere tahammül edemezdi. Halktan kimseleri ve sıradan işçilerin görüşlerini büyük bir ilgiyle dinlerdi.

Lenin, takım halinde çalışmaya büyük önem verir, bunu teşvik etmek için her şeyi yapardı. Büyük önemi olan sorunların Parti Merkez Komitesi'nde veya Halk Komiserleri Konseyi'nde görüşülmeden çözümlenmesini yanlış sayardı. Böyle sorunların çok yönlü tartışılmasında ve kollektif karara varılmasında ısrar ederdi. Kollektif hareketin, Parti ve devlet yönetiminde en önemli ilke olduğuna inanırdı.

Lenin, aynı zamanda, bir işin başarılmasında, kişisel sorumluluktan çok, kollektif önderliğin benimsenmesi gerektiğini anlatırdı. Tüm Parti ve hükümet işçilerinden, girişimlerinde keskin bir kişisel sorumluluk duygusu, Sovyet yasa ve yönetmeliklerine uygunluğun dikkatlice denetimini ve - kullanmaktan hoşlandığı deyimle - işlerin pratikte nasıl yürüdüğünün izlenmesini isterdi. Lenin en çok şeyi Komünistlerden isterdi. Parti üyelerinin, öteki emekçilerden hiç bir ayrıcalıkları ve üstünlükleri olmadığını, yalnızca daha büyük sorumlulukları olduğunu önemle belirtirdi.

Gerektiğinde hükümet ve Partili işçiler tam bir disiplin göstermeliydiler: Lenin'in kendisi de bir disiplin örneği idi. Parti'nin her kararı onun için bir yasaydı. Sovyet yasalarının ve sosyalist toplumdaki yaşam kurallarının herkesi bağladığını söyler ve kimsenin bu kuralları bozmasına izin vermezdi.

Lenin; alçak gönüllülük, ardniyetsizlik ve başkalarının duygularına karşı duyarlık gibi üstün insa-

ni niteliklere sahipti. Övülmeye ve yüceltilmeye tahammül edemezdi.

Yazdığı son makalelerde Lenin, barışçı bir dış politika yürütmenin, barış için, burjuva ülkelerle iş ilişkileri kurmak için, sosyalist ve kapitalist sistemler arasında ekonomik yarışma için sürekli savaşmanın gereğini tekrar tekrar açıkladı. Lenin, daha ileri bir düzen olarak sosyalizmin sonunda bütün ülkelerde zafere ulaşacağına inanıyordu. Fakat aynı zamanda halktan uyanık olmalarını, ülkenin savunmasını güçlendirmelerini istiyordu.

Lenin'in Ölümü

1923 yılının Mart ayı başlarında Lenin'in sağlığı birden bozuldu ve Mayıs ayında Moskova yakınındaki Gorki köyüne geri döndü. Parti, işçiler ve köylüler önderlerinin sağlığını bildiren haberleri kaygıyla bekliyorlardı. Yaz ortalarında sağlığı biraz düzelen Lenin, 19 Ekim'de Kremlin'e döndü.

O gün Lenin'i görenlerin anlattıklarına göre önce dairesine gitti, sonra bitişikteki Halk Komiserleri Konseyi'nin konferans salonuna göz attı, bir süre etrafına baktıktan sonra çalışma odasına geçti, kitaplıktan birkaç kitap alarak Kremlin'in iç bahçesine indi. Daha sonra bir otomobile binen Lenin, Moskova'nın ana caddelerinden geçerek Tüm-Rusya Tarım Sergisine gitti. Otomobille gezinti iki saat kadar sürdü. Lenin sanki Moskova ile vedalaşıyordu.

21 Ocak 1924 günü öğleden sonra saat 6.50'de Lenin beyin kanamasından öldü.

Acılı haber yıldırım hızıyla tüm ülkeye ve dünyaya yayıldı.

«Proletarya içinde büyük ve kahramanca olan her şey...» deniliyordu Parti Merkez Komitesi'nin

halka çağrısında, «korku tanımayan bir akıl, çelik gibi, bükülmez, inatçı bir irade, ezgi ve köleliğe duyulan acımasız nefret, dağları yerinden oynatacak devrimci coşku, yığınların yaratıcı gücüne duyulan sınırsız inanç, son derece büyük örgütçü bir deha; tüm bunlar en parlak şekilde, adı Batıdan Doğuya, Güneyden Kuzeye yeni dünyanın simgesi olan Lenin'de somutlaşmıştı.»

23 Ocak'ta Lenin'in tabutu Gorki'den Moskova'ya getirildi ve Moskova Sendikalar Sarayı'nın sütunlu salonuna kondu. Acı soğuğa rağmen, yüzbinlerce işçi, köylü, Kızılordu askeri, büro işçisi, Sovyetler Birliği'nin her yanından gelen emekçi halk temsilcileri, yaşlılar ve çocuklar dört gün ve dört gece boyunca tabutunun önünden geçerek bu büyük insana son saygı borçlarını ödediler.

26 Ocak günü, Sovyetlerin İkinci Tüm-Birlik Kongresi, işçilerin önderi ve öğretmeninin anısına Bolşoy Tiyatrosu'nda toplandı.

Kongre Lenin'in anısını yaşatma kararı aldı ve tüm dünya emekçilerine bir bildiri yayınladı. Kongre, Lenin için en iyi anıtın, bilimsel sosyalizm fikirlerini taşıyan yapıtlarının tüm dünyaya yığınsal olarak ve genişçe yayılması olacağını belirtti.

Petrograd işçilerinin istemi üzerine Petrograd kentinin adı Leningrad olarak değiştirildi.

Lenin'in cenaze töreni 27 Ocak günü öğleden sonra saat 16.00'da yapıldı. Tabutu Kızıl Meydandaki özel mozoleye yerleştirildi.

Sovyet halkı önderlerinin kaybına yas tuttu, dünya proletaryası beş dakika süreyle işi bıraktı. Tüm dünya emekçileri, önderleri, öğretmenleri, en yakın dostları Lenin için saygı duruşunda bulunurken fabrikalar, trenler, otomobiller durdu.

Lenin'in ölümü, Parti, Sovyet işçi sınıfı, uluslararası işçi sınıfı ve Komünist hareketi için büyük bir kayıptı. Bu büyük kaybı karşılayabilmek için Parti, Merkez Komitesi etrafında, işçi sınıfı da Lenin'in Partisi etrafında saflarını sıklaştırdı. On binlerce partisiz işçi onun partisine katılmak için başvurdu, Merkez Komitesi işçiler için olağandışı özel kayıt açtı. Birkaç hafta içinde kaydolan işçilerin sayısı 240.000'i aştı.

Lenin'in kurduğu, biçimlendirdiği SBKP, onun istemine uyarak, onun öğretisine bağlı kalarak ve onu yeni deneyimlerin ışığında geliştirerek, Lenin'in yolunda Sovyet halkına kılavuzluk ediyor.

Leninciliğin Bayrağı Altında

Lenin, Sovyetler Birliği Komünist Partisine ve uluslararası Komünist hareketine büyük bir devrimci öğreti bıraktı. Bu öğretinin adı Leninciliktir.

Otuz yıllık politik eylemi sırasında Lenin, yüzlerce kitap ve broşür, binlerce makale ve mektup yazdı, Parti Kongrelerinde, konferanslarda, emekçi halkın gösterilerinde çok sayıda konuşmalar yaptı. Sovyet iktidarında, Lenin'in yapıtları, Toplu ve Seçme Eserler ve ayrı basımlar olarak çok sayıda yayınlandı.

Lenin'in büyük fikirlerinin gerçek bir hazinesi olan ve 9000 belgeyi kapsayan Lenin'in Toplu Eserleri'nin Beşinci Baskısı 55 cilt halinde 1965 yılında tamamlandı. Lenin'in eserleri 100'den fazla dilde yayınlandı ve bütün ülkelerde geniş ölçüde okunmaktadır.

Lenin'in eserleri, kapitalizmin çöküşü, sosyalizmin ve sınıfsız toplumun kurulması ve zaferi çağında

Marksçılığın gelişiminin yeni bir aşamasını, Leninci aşamayı belirler.

Lenin, Marksçılığı yaratıcı bir biçimde geliştirdi, onu yeni önerme ve sonuçlarla zenginleştirdi. Burjuva ideologlarının ve her renkten revizyonistlerin Marksçılık ve Leninciliği birbirine karşıt gösterme çabaları boşunadır. Lenincilik Marksçılıktır, onun yeni tarihsel koşullarda, Lenin tarafından her bakımdan geliştirilmiş şeklidir. Lenincilik, çağımızın Marksçılığıdır.

Marksçılık-Lenincilik, katı bir öğreti değil, sürekli gelişen bir öğretidir. Lenin, Marksçı ilkelerin ezberlenerek doğmaya dönüştürülmesi tehlikesine karşı uyarıda bulunmuştur. O, Marksçılığın yaratıcı bir biçimde geliştirilmesini ve her tarihsel durumda ustaca uygulanmasını istemiştir.

Geçmişte birçok politik öğreti toplumsal olayların anlamını açıklamaya ve geleceği haber vermeye çalıştı; ancak tümünün geçersizliği kanıtlandı. Marksçılık - Leninciliк ise hayat tarafından sürekli olarak doğrulanmakta, toplumun değişik kesimlerinde ve bütün ülkelerde giderek daha fazla tanınmaktadır.

Marksçılık - Lenincilik, zamanın sınavından geçmiş biricik toplumsal gelişme kuramıdır.

Marks, Engels ve Lenin'in öğretisi; en devrimci sınıfın, işçi sınıfının temel çıkarlarını savunduğundan, hayatın temel sorunlarına ve ezilen halkların ve emekçilerin savaşımına bilimsel çözümler sunduğundan dolayı tutarlıdır. Marksçılık - Leninciliğin önemi ve büyük gücü, toplumsal gelişmenin akışını doğru bir biçimde açıklamasından ve yalnızca geçmişi ve şimdiki zamanı değil, geleceği de doğru bir biçimde değerlendirme olanağı vermesinden ileri gelir. Lenin,

şöyle diyordu: Marksçı öğreti güçlüdür, çünkü doğrudur.

Lenin, tarihe proletarya devriminin en büyük önderi, Bolşevik Partinin yaratıcısı ve önderi olarak geçti.

Lenin, tarihe proletarya devriminin ve toplumun sosyalist dönüşümünün büyük kuramcısı olarak geçti.

1917 Büyük Oktobr Sosyalist Devriminin başarısı, sosyalizm ideallerinin gerçekleştirilmesi yolunu açtı. Ülke, tarihsel bakımdan kısa bir dönemde yüzyılların geriliğinin üstesinden gelerek, güçlü, gelişmiş bir devlet oldu. Komünist Partisi'nin önderliğinde Sovyetler Birliği emekçi halkı, sosyalizmi kuran ve sınıfsız toplumu kurmaya başlayan ilk halk oldu.

Sovyetler Birliği halkları, büyük başarılarını Lenin'e, Leninciliğe ve Lenin'in kurduğu Parti'ye borçludurlar.

SSCB'de kurulan sosyalist toplum, «herkesten yeteneği kadar, herkese emeği kadar» ilkesine dayanan bir toplumdur. Sosyalist üretim ilişkileri, ulusal ekonominin, çağdaş ölçülere uygun bir teknik düzeyde, planlı ve kararlı bir şekilde gelişimini sağlar.

Sosyalizm, yalnızca ekonomik sistemin karakterini değiştirmekle kalmadı, Sovyet toplumunu oluşturan sınıflarda da köklü dönüşümlere yol açtı. İşçi sınıfı, sosyalist toplumda yönetici rol oynar. Sovyet işçisi, devrimci proletaryanın en iyi niteliklerinin mirascısı oldu.

Sosyalizm, üretim araçlarının kollektif mülkiyeti ve kollektif çalışma; Sovyetler Birliği'nin kırsal alanlarında yeni insanlar yarattı: Kollektif çiftlik köylüleri. «Kollektif çiftçi» sözcüğü, Sovyetler Birliği'nde büyük saygınlığı olan insanları niteler. İşçi sınıfıyla tam bir birlik içinde hareket eden kollektif çiftlik

köylüleri, toplumsal hayatta önemli bir politik güç haline gelmişlerdir.

İşçi sınıfı ve köylülük içinden fışkıran ve onlara ayrılmaz bir biçimde bağlı olan aydınlar, büyük, yaratıcı sorunların üstesinden geliyorlar.

Bugün, yaratıcı çalışmalara katılmak ve yeteneklerini geliştirmek için her türlü olanağa kavuşturulmuş olan kadınlara, gerçek kurtuluşu sosyalizm getirmiştir. Bir zamanlar kendilerine kapalı tutulmuş birçok mesleklere şimdi girme hakkını kazanan kadınlar, yönetime etkin bir biçimde katılıyorlar.

Sovyetler Birliği'nin bütün ulusları ve milliyetleri refah yolunda ilerliyorlar; sanayi, tarım, bilim ve kültürün geliştirilmesinde büyük başarılar kazanıyorlar. Sosyalizm büyük bir itici güç olarak, ulusların dostluğuna elverişli bir ortam oluşturdu.

Lenin, tarihe, dünyanın ilk sosyalist devletinin, işçi ve köylü devletinin kurucusu ve önderi olarak geçti.

Oktobr Devriminin kurduğu devlet; etkili proletarya yönetimindeki devlet, ülkenin emekçi halkının; eski düzeni değiştirmek, sömürücü sınıfların direnişini kaldırmak ve ülkelerinin kaderinde köklü değişikler yapmak için kullandığı temel araç oldu. Deneyim, etkili proletarya yönetiminin değişik biçimlerde varolabileceğini ve olduğunu göstermiştir. Ancak biçim ne olursa olsun, öncü Komünist Partisi tarafından yönetilen işçi sınıfının politik iktidarı, sosyalizmin kurulması için gerekli ve vazgeçilmez koşuldur.

Etkili proletarya yönetiminin devleti olarak ortaya çıkan Sovyet devleti, işçi sınıfının yönetiminde tüm halkın devleti, tüm halkın politik örgütü olmuştur.

Sosyalizm, halka, en zengin kapitalist ülkelerdeki emekçilerin yoksun olduğu şeyi verdi: Kapi-

talist ezgiden kurtuluş. Sovyet halkı, sömürü ve işsizlikten kurtulmuştur ve daima öyle kalacaktır.

Sovyet iktidarı yıllarında işçilerin gerçek gelirleri 6.5, köylülerinki ise 8.5 kat artmıştır. SSCB, parasız sağlık hizmetini sağlayan ilk ülkedir.

Lenin, tarihe, dünya proletaryasının ve uluslararası işçi hareketinin tanınmış önderi olarak geçti: Üçüncü Enternasyonal 1919'da onun girişimiyle kuruldu.

Uluslararası işçi hareketi, Marksçılık - Leninciliğin devrimci bayrağı altında gerçekten takdire layık bir şekilde yol aldı; bir avuç devrimci savaşçıdan, devrimci hareketin önünde yürüyen bir ordu doğdu.

Lenin, tarihe, emekçi halkın özgürlüğü ve mutluluğu için mücadele eden ateşli bir savaşçı olarak geçti.

Halkların Lenin'e duydukları sevgi sınırsızdır. Lenin, tüm insanlığın yüreğinde ve kafasında sonsuza dek yaşayacak. Kristal kadar berrak ahlâka, tükenmez bir devrimci enerjiye ve kesin ilkelere sahip; olağanüstü alçak gönüllü ve dürüst gösterişsiz, özgeci, sömürücülere hoşgörüsüz, emekçi halka karşı şefkât dolu bir insan, öğretmen ve önder niteliklerini kişiliğinde toplamış bir ad olarak...

Fikirleri ve eylemleri gibi Lenin'in adı da ölümsüzdür.

Lenin'i görmek, kişisel olarak tanımak ve birlikte çalışmak şansına sahip olan çağdaşları, onun sınıfsız toplum insanının ilk örneği olduğunu haklı olarak söylüyorlar.

Lenin'in adı, büyük davası ve öğretisi çağlar boyu yaşayacaktır.

İÇİNDEKİLER

1 — Çocukluğu ve Gençliği
Devrimci Faaliyetlerinin Başlangıcı 9
2 — Partinin Kurucusu ve Önderi 14
3 — Büyük Oktobr Sosyalist Devriminin Önderi 26
4 — Sovyet Devletinin Kurucusu 29
5 — Ülkenin Savunmasına Öncülük Ederken ... 40
6 — Lenin ve Uluslararası Komünist Hareket ... 47
7 — Sosyalist Toplumun Kurucusu 50
8 — Hastalık Ağır Basıyor 57
9 — Lenin'in Sosyalizmin Kurulmasıyla
İlgili Planı 60
10 — Lenin'in Ölümü 63
11 — Leninciliğin Bayrağı Altında 65
12 — Resimlerle ilgili açıklamalar 73
13 — Resimler 80

RESİMLERLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. *Volga'da ilkbahar.*

2. *Volodya Ulyanov dört yaşında.*

3. *Lenin'in Simbirsk'de (şimdiki Ulyanovsk) doğduğu ev.*

4. *Ulyanov ailesi, Maria Aleksandrovna, İlya Nikoloyeviç ve çocukları: (soldan sağa) ayakta duranlar - Olga, Aleksandr ve Anna, oturanlar - Dimitri ve Vladimir. 1879.*

5. *Volodya Ulyanov - sekizinci sınıf öğrencisi, 1887.*

6. *Ağabeyi Aleksandr'ın, Çar III. Aleksandr'ı öldürme girişimine katıldığı için idam edilmesi üzerine Volodya Ulyanov annesine «Biz daha değişik bir yol izleyeceğiz» diyordu.*

7. *Lenin, İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin St. Petersburg Mücadele Birliği üyeleri ile, 1897.*

8. *St. Petersburg'da Çar'ın oturduğu Kışlık Saray yakınında işçilerin kurşunlanması. Ocak, 1905.*

9. *St. Petersburg hapishanesinde, Lenin'in Aralık 1895'den Şubat 1897'ye kadar kaldığı 193 No.lu tecrit hücresi.*

10. *Lenin'in, 1895'de tutuklanmasından sonra St. Petersburg Güvenlik Polisi tarafından çekilen fotoğrafı.*

11. *Lenin, 1910.*

12. *İlk Bolşevik gazeteleri* Iskra *ve* Pravda.

13. *Lenin'in yapıtlarından örnekler: «Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi», «Ne Yapmalı?», «Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği», «Devlet ve İhtilâl».*

14. *Lenin, Kapri'de Maksim Gorki'yi ziyaretinde, Mayıs 1908.*

15. *Rus kentlerine açlık getiren I. Dünya Savaşı sırasında yiyecek satan mağazalar önündeki kalabalık.*

16. *I. Dünya Savaşı'nda siperlerdeki Rus askerleri.*

17. *I. Dünya Savaşı sırasında Rus köyleri issızlaştı. Çiftçilik çöküntüye uğradı.*

18. *Bolşevikler, kardeşi kardeşe kırdıran I. Dünya Savaşı'na karşı çıktılar, etkin bir savaş aleyhtarı propaganda yürüttüler.*

19. *Lenin ve N. K. Krupskaya, Stokholm'de bir grup politik göçmenle birlikte. 1917 ilkbaharı.*

20. *Lenin, yurtdışından dönüşünde St. Petersburg'daki Finlandiya Demiryolu İstasyonu önünde konuşuyor. Nisan 1917.*

21. *St. Petersburg'da 1 Mayıs gösterileri, 1917.*

22. *İşçi K. P. İvanov adına çıkarılmış bir pasaport. Lenin bu pasaportu, karşı-devrimci geçici hükümetin takibinden kurtulmak için yurtdışına çıkarken kullandı, 1917.*

23. *Lenin'in, Temmuz ve Eylül (1917) ayları arasında gizlenirken kaldığı Karelya Berzalındaki Razliv İstasyonu yakınındaki kulübe.*

24. *Lenin'in 1917 sonbaharında Petrograd'a dönüşü.*

25. *«Bütün İktidar Sovyetlere!» Ayaklanan halkın bayraklarında yazılı olan Bolşevik slogan.*

26. *Geçici Hükümetin son dayanağı olan Kışlık Sarayın alınışı, 25 Ekim 1917.*

27. *Lenin, Sovyet iktidarının kuruluşunu, Sovyetlerin İkinci Tüm-Rusya Kongresi'nde açıklıyor, 26 Ekim 1917.*

28. *Barış ve Toprak Kararnamelerini çıkarmak, Sovyet iktidarının ilk işi oldu.*

29. *Halk, Sovyet iktidarının ilk kararlarını coşkunca selâmlıyor.*

30. *I. Tüm-Rusya Kongresi üyesi Lenin, Moskova, Aralık 1918.*

31. *Lenin ve M. İ. Ulyanova, Sovyetlerin Beşinci Tüm-Rusya Konferansının bir oturumuna gidiyorlar, Moskova, Temmuz 1918.*

32. *Taçankalar (makinalı tüfek taşıyan arabalar), devrimci süvariler tarafından İç Savaş'ta büyük ölçüde kullanıldı.*

33. *Düzenli Kızıl Ordu'nun ilk alaylarından biri. Cepheye hareketten önce, 1918.*

34. *Zırhlı tren «Çernomorets», Çaritsin, (Şimdiki Volgograd) yakınlarında bir cephede, 1918.*

35. *Lenin, Kızıl Meydanda Vizeobalı (Askeri eğitim gören üniversiteliler) birliklerine sesleniyor. 25 Mayıs 1919.*

36. *Lenin, bir grup komutanla birlikte Kızıl Meydan'da, Vizeobalı birliklerini denetliyor. 25 Mayıs 1919.*

37. *Lenin, Kremlin'deki çalışma odasında.*

38. *Lenin, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin birinci yıldönümünün kutlanışı sırasında Moskova'daki Kızıl Meydan'da.*

39. *Lenin'in yapıtı: «Sovyet Hükümetinin Acil Görevleri».*

40. *Köylüler, toprakların kullanılmasını sonsuza kadar kendilerine veren kararname ile.*

41. *Lenin, Kremlin avlusunda.*

42. *Lenin, Komünist Enternasyonal'in İkinci Kongresi'nde Uluslararası durum üzerine rapor sunuyor, Temmuz 1920.*

43. *Lenin, Devrim Şehitleri Alanı'nda, Komünist Enternasyonal'in İkinci Kongresi'ne katılan delegelerden bazıları ile, Petrograd. Temmuz 1920.*

44. *Lenin, Komünist Enternasyonal Birinci Kongresi'nin Prezidyum üyesi. Mart 1919.*

45-47. *Lenin, Komünist Enternasyonal'in Üçüncü Kongresi'nin toplantı salonunda. Haziran - Temmuz 1921.*

48. *Lenin, Marks ve Engels adına bir anıtın açılış töreninde konuşuyor*

49. *Lenin, Tüm-Rusya Subotnik'ine (gönüllü çalışma) katılıyor. 1 Mayıs 1920.*

50. *Lenin, Moskova'da Marks adına yapılan bir anıtın temel taşını koyuyor. 1 Mayıs 1920.*

51. *Gençler ilk sosyalist kuruluş projelerinden birinde çalışmaya gidiyorlar.*

52. *Lenin, elektrikli bir pulluğun denenişini izliyor. Ekim 1921.*

53. *Lenin, Amerikan iktisatçısı P. Christensen ile konuşurken. Kasım 1921.*

54. *Lenin, İngiliz yazarı H. G. Wells ile konuşurken. Ekim 1920.*

55. *Lenin, Kremlin'deki çalışma odasında.*

56. *Lenin'in elyazısı.*

57. *Lenin'in Kremlin'deki çalışma odası.*

58. *Lenin ve N. K. Krupskaya Gorki'de akrabaları ile.*

59-62. *Lenin Gorki'de 1922.*

63. *Lenin'in Gorki'deki masası.*

64. *Gorki, Ocak 1924.*

65. *Lenin'in cenaze töreni. Tören alayı Kızıl Meydan'da.*

66. *Bir kollektif çiftlikte ilk traktör.*

67. *Magnitogorsk demir-çelik fabrikası. Ülkenin ilk ağır sanayi girişimi.*

68. *Sonradan Lenin adı verilen Dinyeper Hidro-elektrik santralı.*

69. *Uzaya giden yolu ilk açan Sovyet halkı oldu.*

70. *Kızıl Meydan'da bir gösteri sırasında. «Tüm anti-emperyalist güçlerin birliği ve dayanışması» sloganı görülüyor.*

71. *Lenin, Mozolesi önünde.*

72. *Lenin'in Toplu Eserlerinin Birinci Cildi. 5. Basım.*

73. *Yabancı dillerde basılan Lenin'in yapıtları.*

74. *Lenin Müzesinde.*

RESİMLER

3

5

РОССИЙСКАЯ СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИЧЕСКАЯ РАБОЧАЯ ПАРТИЯ
ИСКРА
№ 1.
№ 1.
ПРАВДА
ПРАВДА
ПРАВДУ
ПРАВДА
ПРАВДЫ

Что дѣлать?

Наболѣвшіе вопросы нашего движенія

Н. ЛЕНИНА.

РАЗВИТІЕ КАПИТАЛИЗМА
ВЪ РОССІИ.

Н. ЛЕНИНЪ.

ГОСУДАРСТВО
И
РЕВОЛЮЦІЯ.

ніе о государствѣ и задачи
ріата въ революціи.

Двѣ тактики
СОЦІАЛЬДЕМОКРАТІИ
въ демократической
революціи.

13

ТОВАРИЩЕСТВО МРЫ ЭМИЛЬ ЦИНГЕЛЬ

16

18

ВООРУЖЕНІЕ
НА
ТРАЖЪ СВОБОДЫ

Сестрорѣцкій Оружейн. Заводъ.

№ .....

Сестрорѣцкій Оружейный Заводъ

Предъявитель сего Канцелярщикъ Иванов

Петр Павлович

Дозволяется входъ въ Мои

канцелярію завода до

1 Января 1918 года

Примѣчаніе.

1) Билетъ всегда имѣть при себѣ и предъявлять по первому требованію администраціи завода.

2) Билетъ долженъ быть предъявленъ въ конторѣ завода для записи въ книгу.

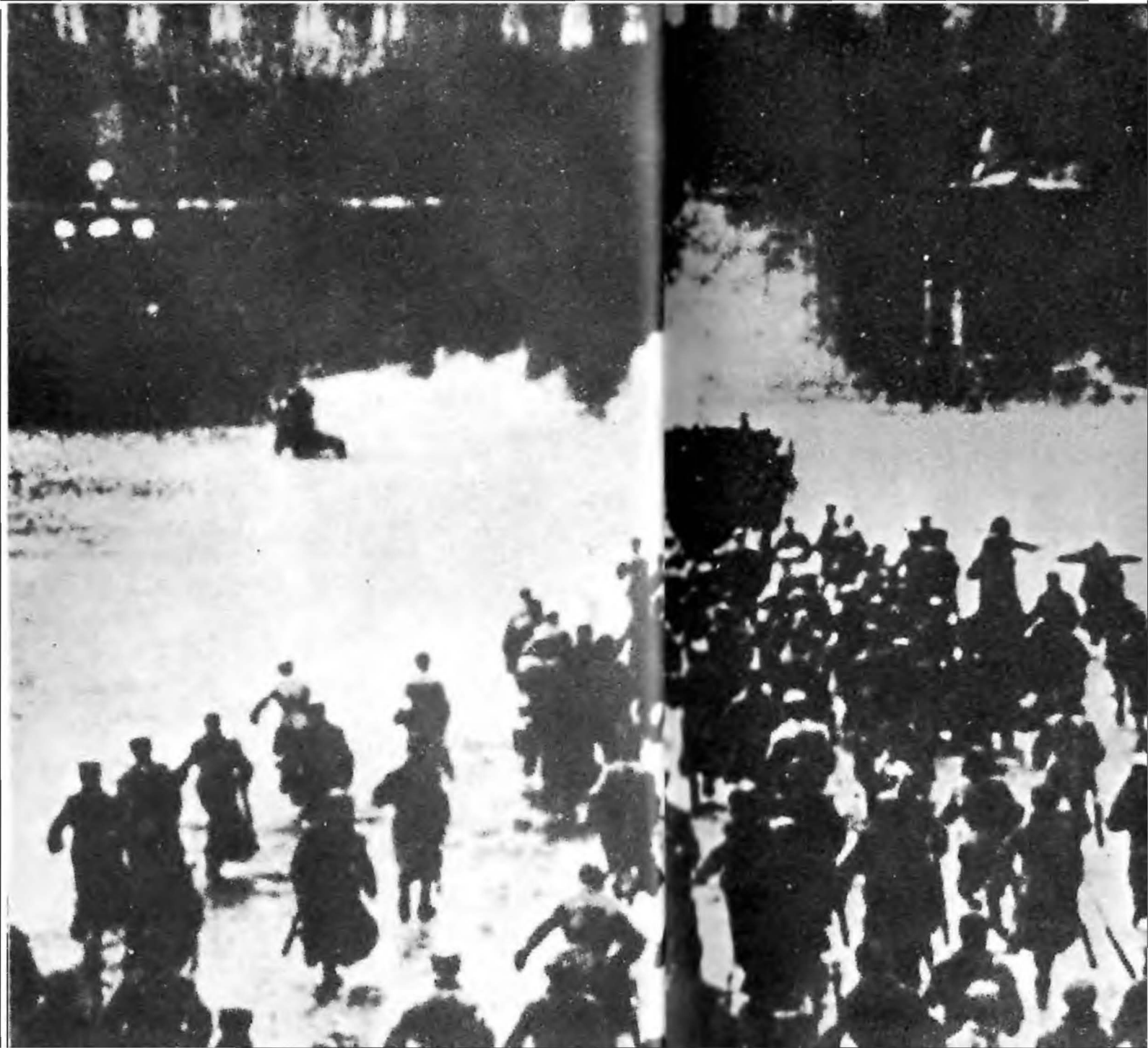
Помощникъ Начальника Сестр Оруж Завода по техническимъ

9170 7670

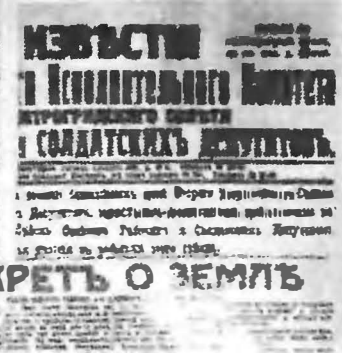

ВЛАСТЬ
СОВЕТАМ

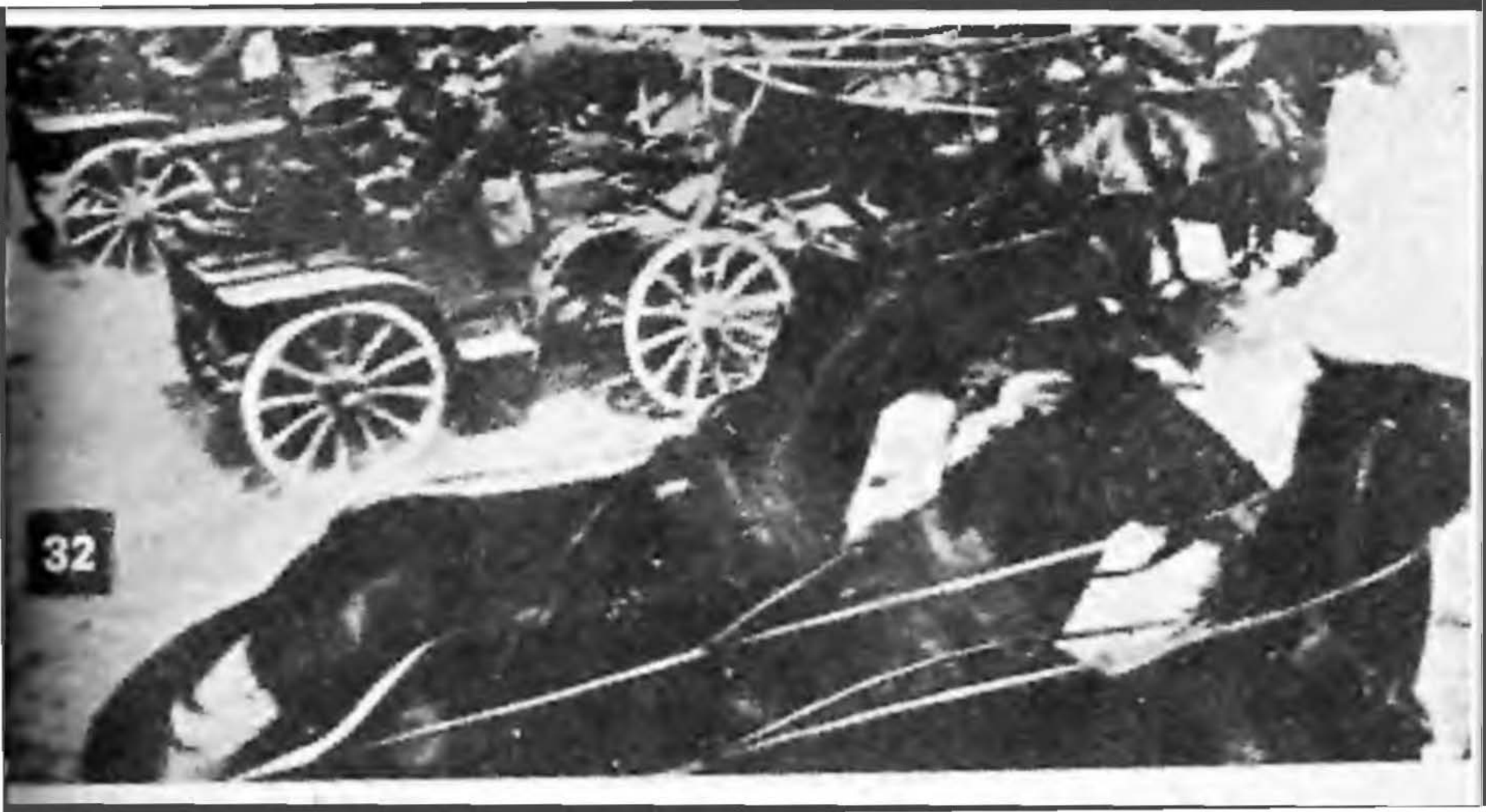

ИЗВѢСТІЯ
Центральнаго Исполнительнаго Комитета
и Петроградскаго совѣта
РАБОЧИХЪ и СОЛДАТСКИХЪ ДЕПУТАТОВЪ.
Декретъ о мирѣ,
принятый единогласно на засѣданіи Всероссійскаго Съѣзда Совѣтовъ Рабочихъ, Солдатскихъ и Крестьянскихъ Депутатовъ
26 октября 1917 г.

ДЕКРЕТЪ О ЗЕМЛѢ

32

33

34

Съезд признает необходимым
работу подпольных [illegible] и укрепительных [illegible]
и [illegible] в [illegible]
в [illegible]
[illegible]

Съезд поручает [illegible]
Вперед нашу партию (РКП (Б) / Коммунистическая Партия (большевиков) России / Российская Коммунистическая Партия) [illegible]
[illegible]

Съезд поручает [illegible]
программу нашей партии, перераб. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

38

„Пролетарии всѣхъ странъ соединяйтесь".

Н. ЛЕНИН.

ОЧЕРЕДНЫЯ ЗАДАЧИ СОВѢТСКОЙ ВЛАСТИ.

39

40

47

К. МАРКС
ВСЕХ

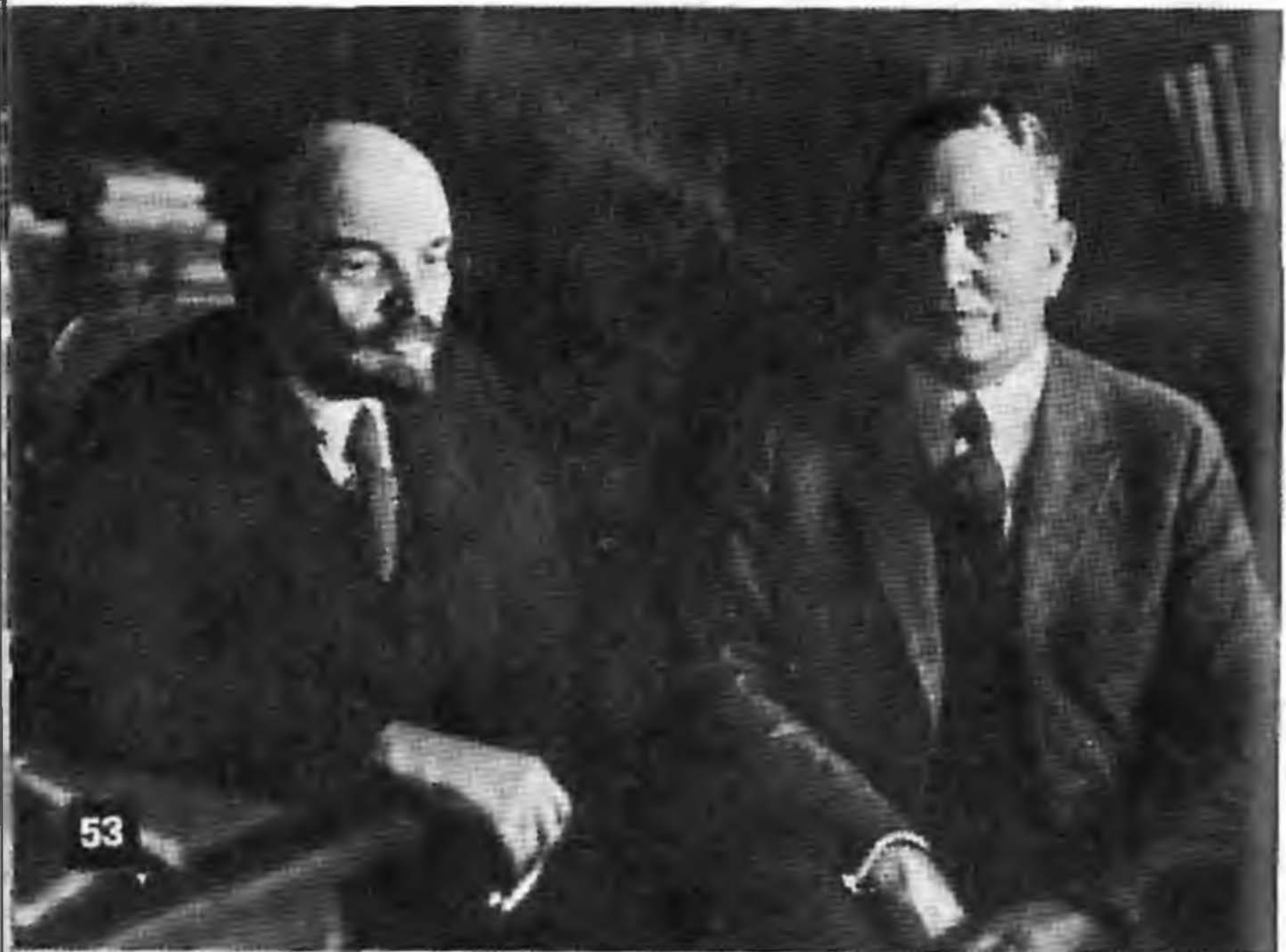
49

50

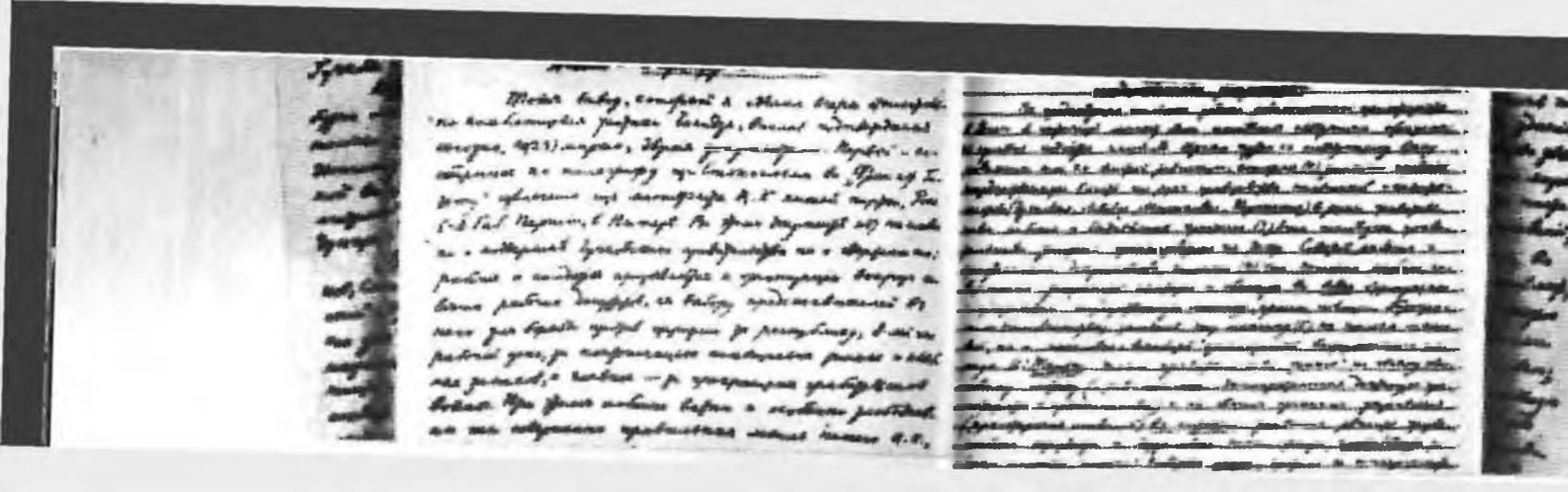

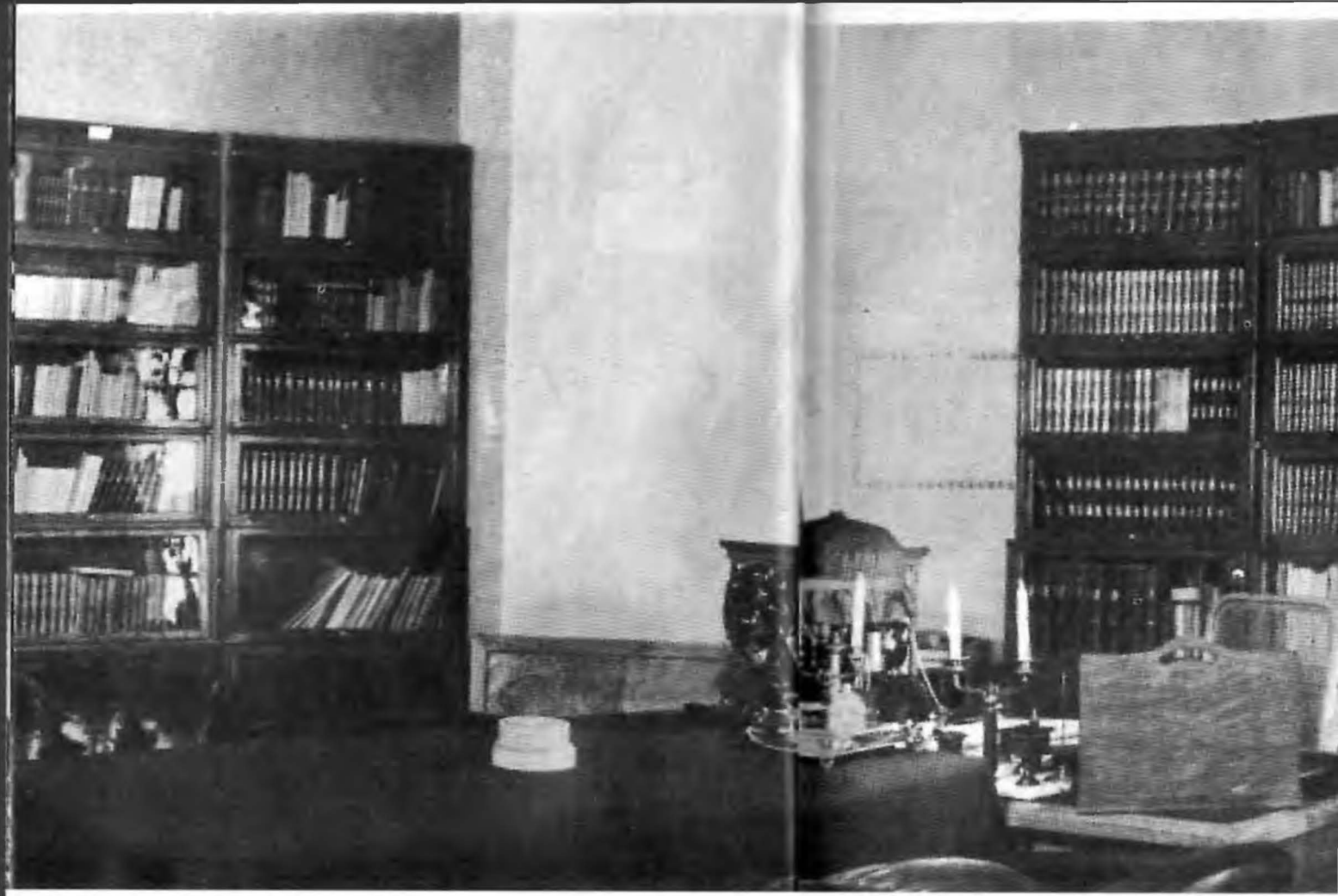

53

54

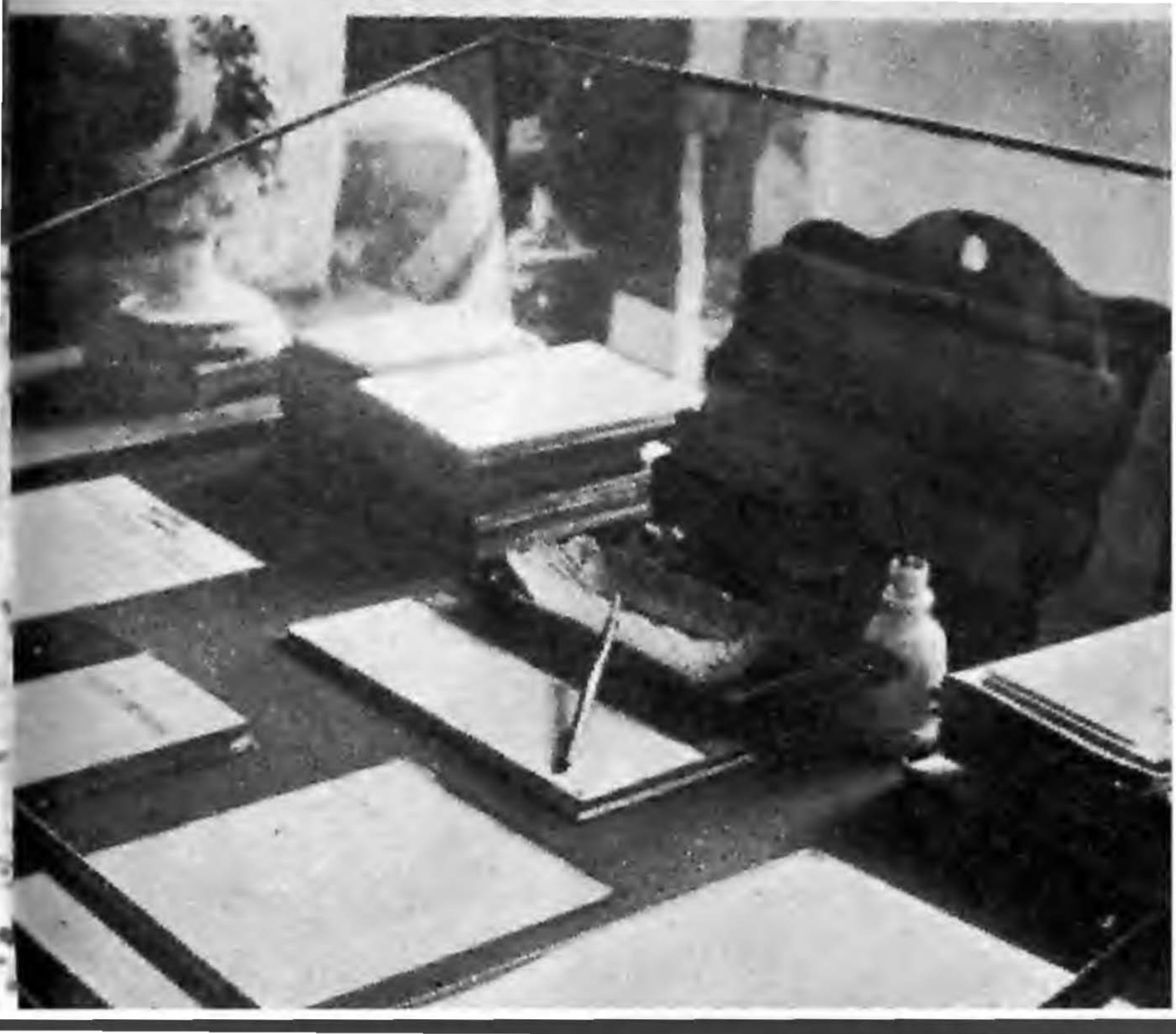

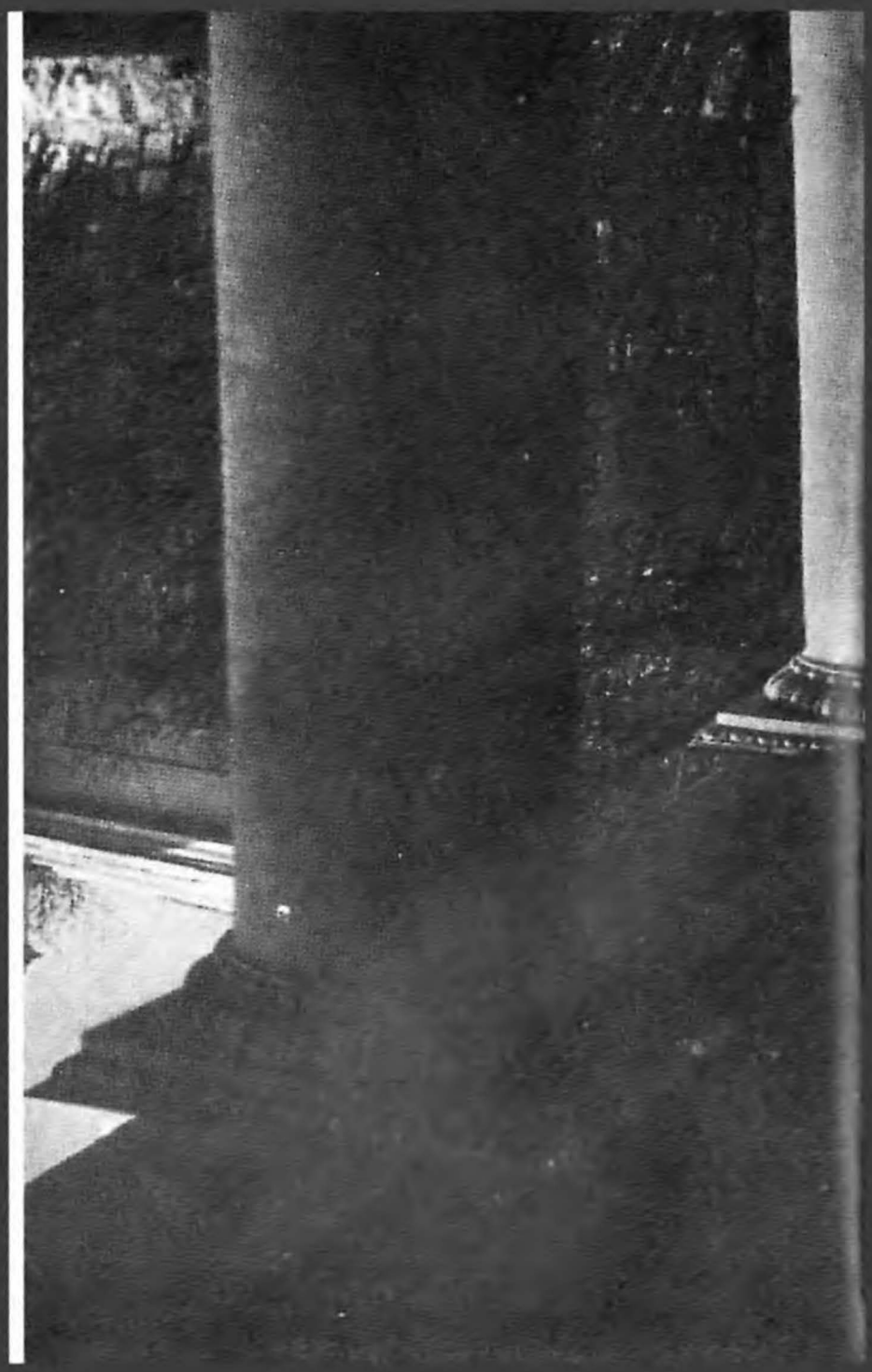

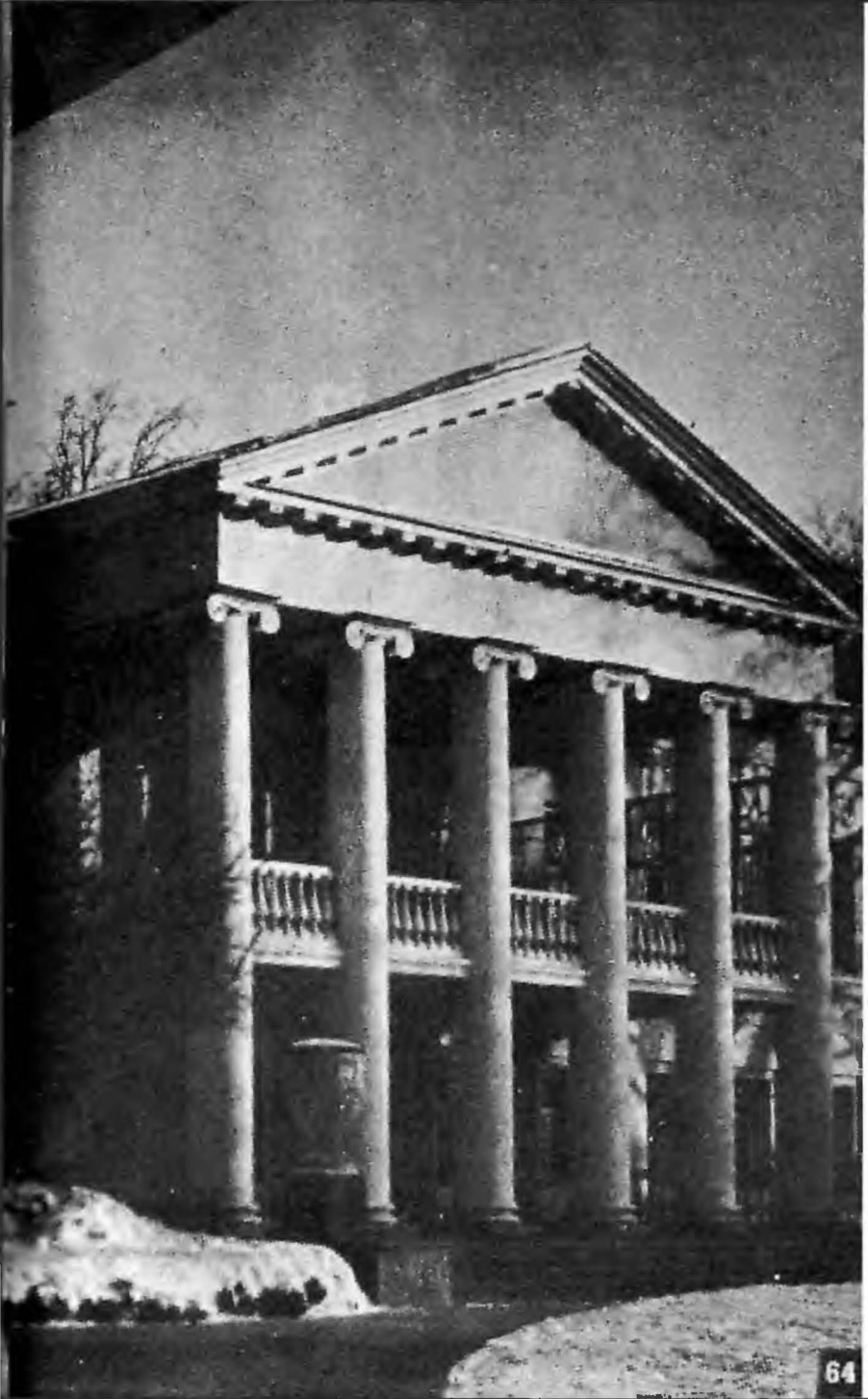

62

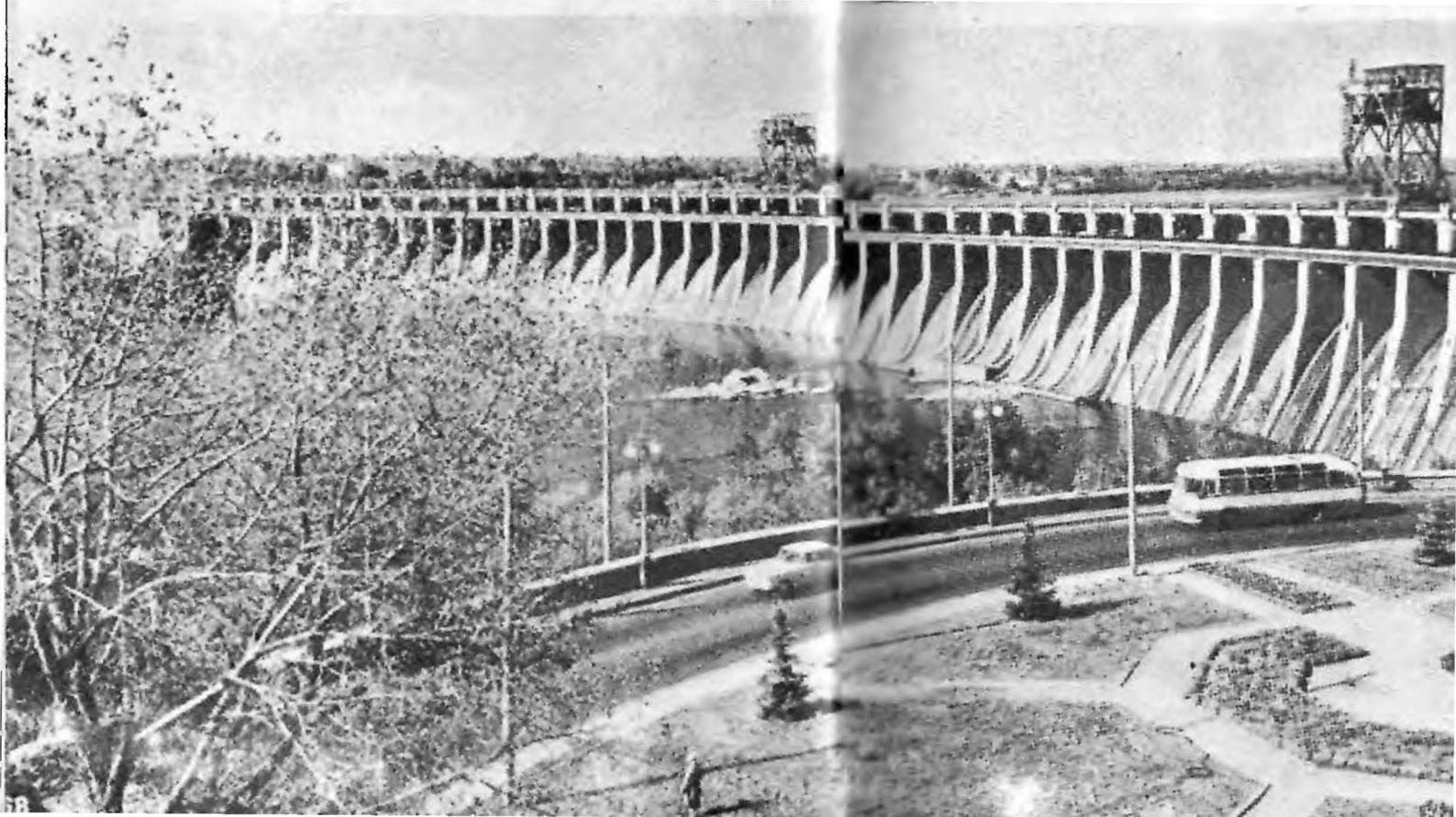

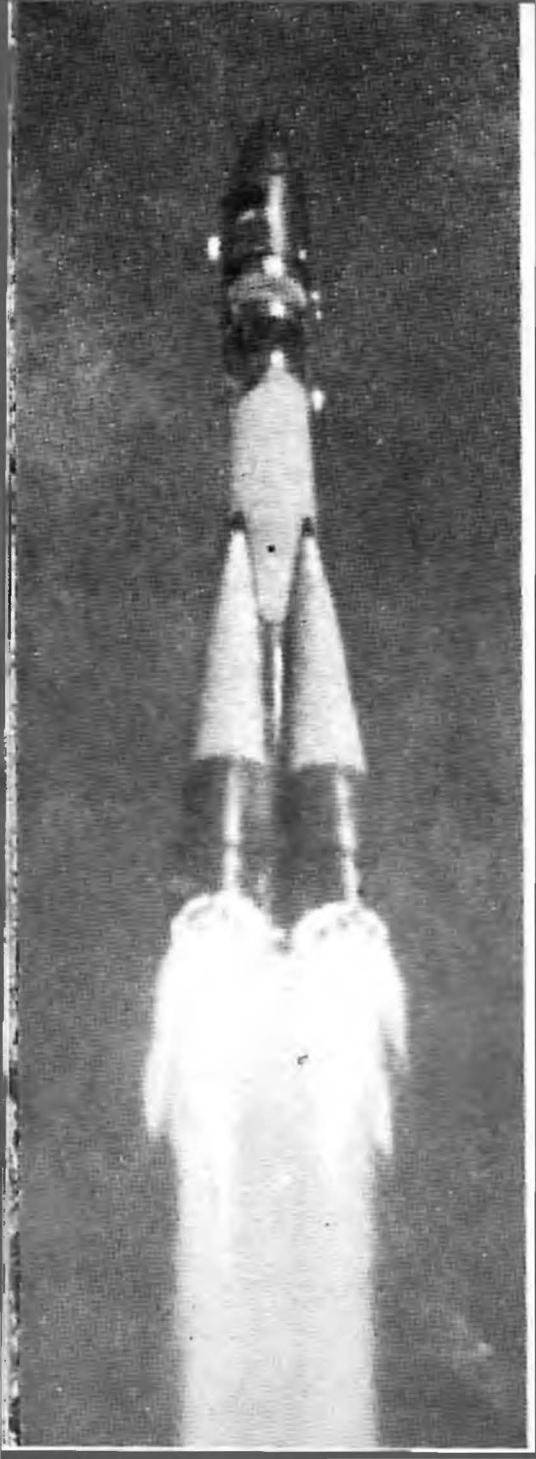

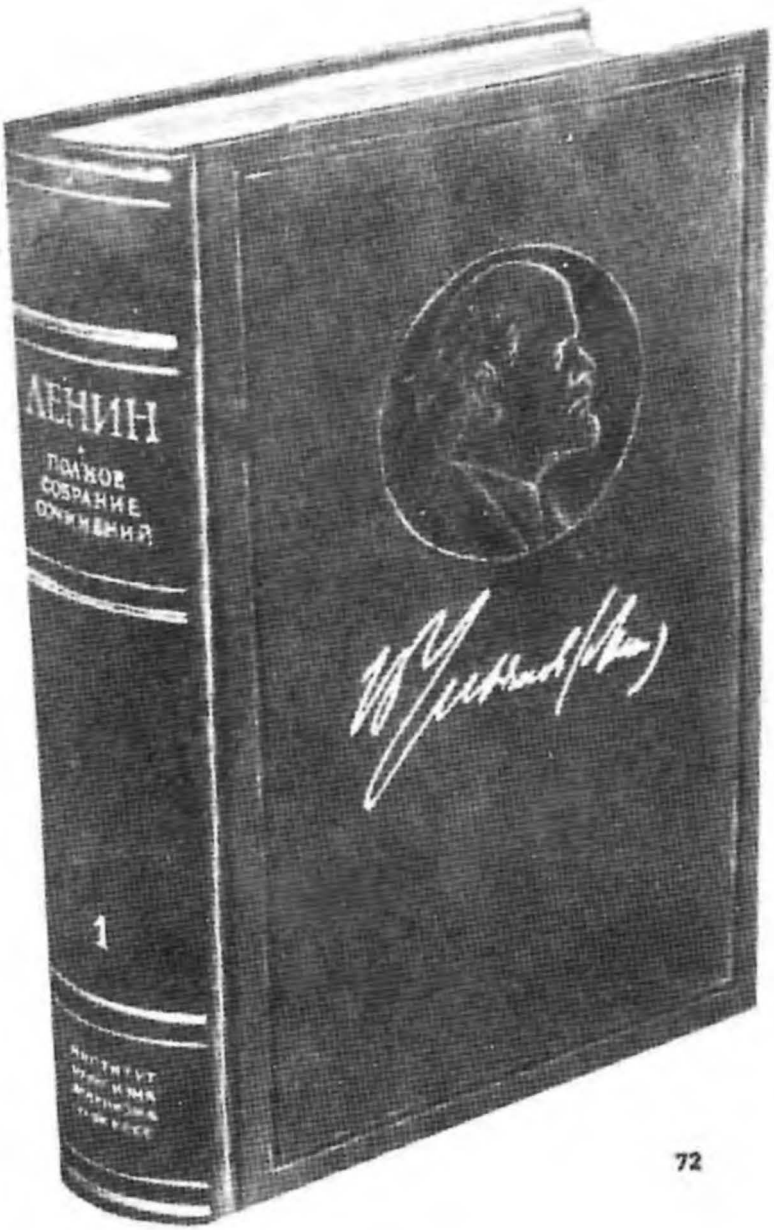

СЛАВА
КПСС

ЛЕНИН
ПОЛНОЕ
СОБРАНИЕ
СОЧИНЕНИЙ
1

V. I. LENIN
LENIN
OPERE
Penikkatauti
LENIN
V. I. LENIN
OBRAS
LENIN
★
V.I. LENIN
El estrecismo
MONOPOLIOS
E BANCOS
IMPERIJALIZAM

